

Strasburg, dnia 12.6.2018
COM(2018) 390 final

2018/0210 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające
rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014

{SEC(2018) 276 final} - {SWD(2018) 295 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Niniejszy wniosek przewiduje jako datę rozpoczęcia stosowania 1 stycznia 2021 r. i jest przedstawiany Unii składającej się z 27 państw członkowskich, zgodnie z notyfikacją o zamiarze wystąpienia z Unii Europejskiej i Euratomu przekazaną przez Zjednoczone Królestwo na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, otrzymaną przez Radę Europejską w dniu 29 marca 2017 r.

• Przyczyny i cele wniosku

Celem niniejszego wniosku jest ustanowienie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) na okres 2021–2027. Zadaniem funduszu jest kierowanie środków finansowych z budżetu Unii na wspieranie wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb), unijnej polityki morskiej oraz międzynarodowych zobowiązań Unii w dziedzinie zarządzania oceanami, zwłaszcza w kontekście agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.

Takie finansowanie stanowi bardzo ważne narzędzie, które wspiera zrównoważone rybołówstwo i ochronę żywych zasobów morza, zapewnia bezpieczeństwo żywnościowe dzięki dostawom produktów rybołówstwa, wnosi wkład w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz przyczynia się do zdrowego stanu, bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także do zrównoważonego zarządzania nimi.

Jako że Unia jest jedną ze światowych potęg morskich i piątym pod względem wielkości producentem produktów rybołówstwa na świecie, spoczywa na niej wielka odpowiedzialność za ochronę, zachowanie i zrównoważoną eksploatację oceanów oraz ich zasobów. Ponieważ liczba ludności na świecie gwałtownie rośnie, ochrona mórz i oceanów ma ogromne znaczenie. Leży ona również w interesie społeczno-ekonomicznym Unii: zrównoważona niebieska gospodarka stymuluje inwestycje, zatrudnienie i wzrost, wspiera badania naukowe i innowacje oraz – dzięki wykorzystaniu energii oceanicznej – zwiększa bezpieczeństwo energetyczne. Poza tym bezpieczne i chronione morza i oceany to niezbędny warunek, który umożliwi skuteczną kontrolę granic oraz zwalczanie przestępczości na morzu, co ma znaczenie z punktu widzenia obaw społeczeństwa związanych z bezpieczeństwem. Te priorytety wymagają unijnego wsparcia finansowego w formie EFMR.

Takie wsparcie zostanie uzupełnione specjalnym wsparciem na rzecz Europejskiej Agencji Kontroli Rybołówstwa, umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów oraz członkostwa Unii w regionalnych organizacjach ds. zarządzania rybołówstwem (RFMO) i innych organizacjach międzynarodowych, które również wnoszą wkład w egzekwowanie polityki unijnej w sektorze rybołówstwa i sektorze morskim.

• Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki

Celem niniejszego wniosku jest wsparcie realizacji celów WPRyb, pomoc w realizacji unijnej polityki morskiej oraz poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami. Dziedziny te powinny być ściśle ze sobą związane, ponieważ problemy oraz możliwości dotyczące obszarów morskich wzajemnie się przenikają i należy je traktować jako jedną całość.

We wniosku Komisji dotyczącym wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027 przyjętym dnia 2 maja 2018 r. określono ramy budżetowe dla finansowania WPRyb i polityki morskiej. Ponadto, aby poprawić koordynację i ujednotlić wdrażanie wsparcia z funduszy według metody zarządzania dzielonego („fundusze”), Komisja przyjęła dnia 29 maja 2018 r. wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy, którego głównym

celem jest spójne uproszczenie realizacji polityki. Te wspólne przepisy mają zastosowanie do części EFMR realizowanej według metody zarządzania dzielonego.

Fundusze mają uzupełniające się cele i są zarządzane w taki sam sposób. Z tego względu w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów określono szereg wspólnych celów ogólnych i zasad ogólnych, takich jak partnerstwo i wielopoziomowy system rządzenia. Zawiera ono ponadto wspólne elementy planowania strategicznego i programowania, w tym przepisy dotyczące umowy partnerstwa, która zostanie zawarta z każdym państwem członkowskim, jak również określa wspólne podejście do ukierunkowania funduszy na realizację celów. W związku z tym rozporządzenie obejmuje warunki podstawowe, przegląd wyników oraz mechanizmy monitorowania, sprawozdawczości i oceny. Ustanowiono również wspólne przepisy dotyczące zasad kwalifikowalności oraz określono szczególne zasady w odniesieniu do instrumentów finansowych, wykorzystywania funduszu InvestEU, rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność i zarządzania finansami. Takie same dla wszystkich funduszy są również niektóre zasady zarządzania i kontroli.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Wniosek i jego cele są spójne z politykami Unii, zwłaszcza w dziedzinie środowiska, klimatu, spójności, kwestii społecznych, rynku i handlu.

Komplementarność między funduszami, w tym EFMR, i innymi programami Unii zostanie opisana w umowie partnerstwa, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów.

W ramach zarządzania bezpośredniego EFMR zapewni synergie i komplementarność z innymi odpowiednimi funduszami i programami Unii. Fundusz umożliwi również finansowanie w formie instrumentów finansowych w ramach działań łączonych realizowanych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie InvestEU.

Wsparcie finansowe w ramach EFMR należy wykorzystywać w celu skorygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji w proporcjonalny sposób, bez powielania lub wypierania finansowania prywatnego; powinno ono charakteryzować się wyraźną europejską wartością dodaną. Zapewni to spójność między działaniami w ramach EFMR a unijnymi zasadami pomocy państwa oraz pozwoli zapobiec nieuzasadnionym zakłóceniom konkurencji na rynku wewnętrznym.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Art. 42, art. 43 ust. 2, art. 91 ust. 1, art. 100 ust. 2, art. 173 ust. 3, art. 175, art. 188, art. 192 ust. 1, art. 194 ust. 2, art. 195 ust. 2 i art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Przepisy niniejszego wniosku wykonuje się według metody zarządzania dzielonego, zarządzania bezpośredniego i zarządzania pośredniego, zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

- **Proporcjonalność**

Środki objęte wnioskiem są zgodne z zasadą proporcjonalności, ponieważ są odpowiednie i konieczne, a żadne inne mniej restrykcyjne środki realizacji pożądaných celów polityki nie są dostępne.

- **Wybór instrumentu**

Proponowany instrument: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post* / kontrole sprawności obowiązującego prawodawstwa**

Aby ocenić możliwość kontynuacji wsparcia finansowego dla sektora gospodarki rybnej po 2020 r., w ocenie skutków uwzględniono wyniki oceny *ex post* Europejskiego Funduszu Rybackiego z lat 2007–2013. Ocenę *ex post* oparto na konsultacjach z zainteresowanymi stronami, które trwały od lutego do maja 2016 r. i których celem było zasięgnięcie opinii na temat skuteczności i wydajności Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Najważniejsze zalecenia na okres po 2020 r. dotyczyły ściślejszego związku między finansowaniem a celami polityki, zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa oraz ochrony i poprawy stanu środowiska i zasobów naturalnych poprzez ograniczenie szkodliwego wpływu na środowisko morskie. Podkreślono również konieczność przyjęcia bardziej strategicznych rozwiązań, aby zwiększyć konkurencyjność i produkcję w akwakulturze, oraz potrzebę lepszego uwzględniania specyficznych problemów łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Najważniejsze konsultacje dotyczące okresu programowania po 2020 r. stanowiła konferencja zainteresowanych stron dotycząca EFMR „Po roku 2020: Wspieranie europejskich społeczności nadbrzeżnych”, która odbyła się w październiku 2017 r. w Tallinie. Podczas tego wydarzenia, w którym wzięło udział 70 prelegentów i ponad 300 uczestników, zainteresowane strony mogły wnieść wkład do oceny wsparcia finansowego, jakie EFMR zapewnia na rzecz WPRyb i unijnej polityki morskiej w okresie programowania 2014–2020. Ponadto konferencja umożliwiła przedstawienie przyszłej formy tego wsparcia po 2020 r. W konferencji dotyczącej EFMR wzięła udział zróżnicowana grupa zainteresowanych stron. Na 300 uczestników ponad 50 % stanowili przedstawiciele organów publicznych, 12 % – przedstawiciele sektora, 11 % – przedstawiciele organizacji pozarządowych, 14 % – przedstawiciele stowarzyszeń i organizacji rybackich, a 7 % – naukowcy.

Ponadto członkom grupy ekspertów ds. EFMR (z administracji państw członkowskich) dwukrotnie umożliwiono wkład do debaty i procesu analiz. Spotkania te odbyły się 6 listopada 2017 r. i 15 stycznia 2018 r. Podstawę dyskusji w grupie ekspertów ds. EFMR stanowiły dokumenty konsultacyjne i pytania przedstawione przez Komisję przed spotkaniami. Ponadto państwa członkowskie przedstawiły pisemne opinie w tej sprawie.

Poza tym do komitetów doradczych, organizacji pozarządowych oraz europejskich partnerów społecznych wystosowano pisemne prośby o opinie dotyczące finansowania unijnego dla sektora rybołówstwa i sektora morskiego po roku 2020. Na potrzeby konsultacji zorganizowano spotkania indywidualne z partnerami społecznymi.

Otrzymano również opinie Konferencji Peryferyjnych Regionów Nadmorskich (CPMR), takie jak dokument techniczny z grudnia 2017 r. „Przyszłość EFMR po 2020 r.: Elementy analizy i możliwe scenariusze” oraz uwagi CPMR dotyczące EFMR po 2020 r. z października 2017 r. i marca 2017 r. W marcu 2018 r. prezydium CPMR przyjęło ostateczne stanowisko polityczne w sprawie przyszłości EFMR.

Ponadto wkład w ocenę wniósł szereg warsztatów i sprawozdań, np. sesja dotycząca polityki na konferencji Europejskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Rybołówstwa (kwiecień 2017 r.) oraz warsztaty z zainteresowanymi stronami dotyczące wspierania polityki morskiej podczas Europejskich Dni Morza (maj 2017 r.).

Wyniki konsultacji można streścić następująco:

- Prawie wszystkie zainteresowane strony zdecydowanie zaapelowały o ciągłość i stwierdziły, że w przyszłości w polityce morskiej i polityce rybołówstwa będzie potrzebny specjalny instrument finansowania, który pozwoli nadal realizować cele WPRyb i wykorzystywać możliwości niebieskiej gospodarki.
- Państwa członkowskie zgodziły się, że cele funduszu po 2020 r. powinny polegać na wspieraniu zrównoważoności środowiskowej, gospodarczej i społecznej. Zainteresowane strony uznały, że jednym z priorytetów w kolejnym funduszu powinna być realizacja celów WPRyb.
- W wyniku konsultacji zainteresowane strony uznały, że jedną z największych wad EFMR na lata 2014–2020 jest zbyt wolne wykorzystywanie funduszu oraz opóźnienia w realizacji programów operacyjnych, co wynika głównie z późnego zatwierdzenia ram legislacyjnych. Ten fakt, w połączeniu ze zbyt nakazowym prawodawstwem unijnym, sztywną i nieelastyczną interpretacją przepisów oraz zbyt dużym naciskiem na kwalifikowalność zamiast na realizację celów i celów końcowych, stanowi wyzwanie dla państw członkowskich. W związku z tym większość zainteresowanych stron zaapelowała o mniejszą złożoność prawa i prostsze ramy prawne.
- Wśród zainteresowanych stron odnotowano powszechną zgodę co do potrzeby zapewnienia określonego stopnia stabilności, zwłaszcza za pomocą większych uproszczeń na wszystkich poziomach (tak unijnym, jak i krajowym), jeśli chodzi o wdrażanie EFMR. Wyrażono jednak rozbieżne opinie co do sposobu, w jaki należy osiągnąć właściwą równowagę między większym naciskiem na rezultaty a zmniejszeniem obciążenia administracyjnego dla beneficjentów i administracji, przy jednoczesnym zapewnieniu prawidłowości wydatków.
- Państwa członkowskie stwierdziły, że w wykazywaniu skuteczności funduszu zasadniczą rolę odgrywa system monitorowania i ewaluacji, ponieważ zapewnia informacje o związku przyczynowym w rozwoju sektora rybołówstwa i niebieskiej gospodarki.
- Odnotowano polaryzację opinii, jeśli chodzi o wsparcie dla flot rybackich – za utrzymaniem środków na rzecz flot opowiedziało się prawie tyle samo zainteresowanych stron co przeciwko temu rozwiązaniu.
- Jeśli chodzi o sektor akwakultury, wszystkie zainteresowane strony zgodziły się, że należy wprowadzić więcej uproszczeń administracyjnych i prawnych, aby skrócić procedury wydawania pozwoleń, ale zarazem nie obniżyć wysokich unijnych standardów ochrony środowiska, ochrony konsumentów i zdrowia zwierząt. Z konsultacji wynika, że obciążenia administracyjne nadal stanowią przeszkodę dla rozwoju sektora, podobnie jak wymogi proceduralne (dotyczące zarówno wydawania pozwoleń, jak i dostępu do finansowania), które są zbyt złożone. Ponadto grupa 11 państw członkowskich zdecydowanie opowiedziała się za dalszym unijnym wsparciem na rzecz akwakultury w ramach kolejnego funduszu, zwłaszcza w przypadku akwakultury słodkowodnej.
- Jeśli chodzi o łódziewe rybołówstwo przybrzeżne i rybołówstwo w regionach najbardziej oddalonych, państwa członkowskie opowiedziały się za stosowaniem bardziej ukierunkowanego i indywidualnego wsparcia oraz za utrzymaniem wyższego poziomu dofinansowania i możliwości korzystniejszego traktowania dzięki płatnościom zaliczkowym. Zdaniem niektórych państw członkowskich, po 2020 r. należy zachować preferencyjne finansowanie dla łódziewego

rybołówstwa przybrzeżnego, w tym dla rybołówstwa śródlądowego. Zainteresowane strony uznały także, że odzwierciedlenie specyfiki lokalnej i ułatwienie wymiany pokoleniowej w starzejącej się sile roboczej wymaga elastyczności.

- Wszystkie państwa członkowskie i zainteresowane strony uważają, że wsparcie na rzecz gromadzenia danych, kontroli rybołówstwa i egzekwowania przepisów oraz wsparcie dla organizacji producentów powinno nadal być częścią funduszu w ramach zarządzania dzielonego.
- Pewna liczba zainteresowanych stron uznała, że bardziej intensywne działania Unii w ramach EFMR w różnych obszarach polityki morskiej (szkolenia, planowanie przestrzenne obszarów morskich, bezpieczeństwo morskie i nadzór morski, finansowanie projektów innowacyjnych itp.) mogłyby zapewnić wartość dodaną dla Europy i regionów. Biorąc pod uwagę, że niebieska gospodarka rozwija się w bardzo złożonych warunkach, należy zadbać o to, by poszczególne instrumenty się uzupełniały, i w ten sposób zapobiec powielaniu i rozdrobnieniu działań.
- Większość zainteresowanych stron doceniła ponadto ważną rolę, jaką w społecznościach nadbrzeżnych odgrywa rozwój lokalny kierowany przez społeczność, który pozwala wprowadzać lokalne rozwiązania lokalnych problemów, oraz uznała taki rozwój za cenną możliwość dla sektorów rybołówstwa i akwakultury, by wniosły wkład w kwestie związane z samorządem terytorialnym i zarządzaniem. Wiele zainteresowanych stron uważa, że rozwój lokalny kierowany przez społeczność powinien mieć większe znaczenie w rozwoju niebieskiej gospodarki na szczeblu lokalnym.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Służby Komisji sporządziły ocenę skutków. Do oceny dotyczącej monitorowania i ewaluacji realizacji celów wkład wnieśli eksperci zewnętrzni. Wkład ten obejmował propozycję, aby ramy monitorowania i ewaluacji po 2020 r. opierały się na systemie opracowanym na okres 2014–2020, wraz z ograniczoną liczbą wskaźników rezultatu obejmujących ocenę zapotrzebowania, źródeł i dostępności w odniesieniu do gromadzenia danych.

- **Ocena skutków**

Ocena skutków dotyczy najważniejszych celów ogólnych programu i celów szczegółowych. Cele te obejmują przekrojowe cele wieloletnich ram finansowych, jakimi są elastyczność, spójność, tworzenie synergii, uproszczenie oraz nacisk na realizację celów.

W ocenie skutków określono i wyjaśniono najważniejsze wyzwania i problemy, jakie należy rozwiązać dzięki przyszłemu programowi, na podstawie wyników ewaluacji poprzednich okresów programowania i konsultacji, przekrojowych celów nowych WRF i nowych priorytetów politycznych i nowopowstających problemów, które wymagają interwencji Unii.

Jako że w momencie opracowywania oceny skutków alokacja budżetowa nie była znana, w ocenie priorytetowo potraktowano działania, które mogą być finansowane (w odniesieniu do realizacji wyżej wymienionych celów), na podstawie doświadczeń wynikających z poprzednich programów.

Priorytety finansowania oceniono pod kątem zasady pomocniczości (unijna wartość dodana / konieczność podjęcia działań na poziomie Unii) i proporcjonalności. Przeanalizowano również zmiany w zakresie i strukturze programu.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Wniosek nie ma wprowadzić związku z programem sprawności i wydajności regulacyjnej, ale jednym z jego celów jest zmniejszenie obciążeń regulacyjnych oraz uproszczenie funkcjonowania funduszu.

Przewidziano w nim także preferencyjne traktowanie drobnych beneficjentów dzięki wyższej intensywności pomocy oraz specjalne formy wsparcia dla beneficjentów z sektora łódzkiego rybołówstwa przybrzeżnego.

- **Prawa podstawowe**

Poszanowanie praworządności jest koniecznym warunkiem należytego zarządzania finansami i efektywnego finansowania ze środków unijnych. Odpowiednie przepisy ustanowiono w rozporządzeniu w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich. W rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów wprowadzono warunek podstawowy, aby zapewnić przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Ma to zastosowanie do EFMR.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wieloletnie ramy finansowe przewidują, że budżet Unii nadal ma wspierać politykę rybołówstwa i politykę morską. Proponowany budżet EFMR wynosi, według cen bieżących, 6 140 000 000 EUR. Zasoby EFMR są rozdzielone między zarządzanie dzielone, bezpośrednie i pośrednie. Na wsparcie według metody zarządzania dzielonego przydzielono 5 311 000 000 EUR, a na wsparcie według metody zarządzania bezpośredniego i pośredniego – 829 000 000 EUR. Szczegółowe informacje o skutkach finansowych EFMR przedstawiono w ocenie skutków finansowych towarzyszącej wnioskowi.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Wniosek jest powiązany z rozwiązaniami dotyczącymi monitorowania, oceny i sprawozdań, które przewidziano w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów. Rozwiązania te są wdrażane poprzez ramy monitorowania i ewaluacji przewidziane we wniosku.

Oceny będą przeprowadzane zgodnie z pkt 22 i 23 porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r., w którym trzy instytucje potwierdziły, że ocena obowiązującego ustawodawstwa i polityk powinna stanowić podstawę dla oceny skutków poszczególnych wariantów dalszych działań. Ocenie będą podlegały wyniki programu w terenie i będzie się ona opierać na wskaźnikach i poziomach docelowych oraz szczegółowej analizie stopnia, w jakim program można uznać za odpowiedni, skuteczny, wydajny, spójny z innymi strategiami UE i zapewniający wystarczającą unijną wartość dodaną. Oceny obejmą wyciągnięte wnioski w celu określenia wszelkich braków i problemów lub potencjału do ulepszenia działań lub ich wyników oraz zmaksymalizowania ich wykorzystania i wpływu.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Cele

Celem niniejszego wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie EFMR jest wsparcie realizacji celów WPRyb związanych ze środowiskiem, gospodarką, społeczeństwem

i zatrudnieniem, pomoc w realizacji unijnej polityki morskiej oraz wsparcie realizacji międzynarodowych zobowiązań Unii w zakresie zarządzania oceanami. Wniosek opiera się na czterech następujących priorytetach, które odzwierciedlają odpowiednie cele polityki określone w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów oraz mają zmaksymalizować wkład Unii w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki:

- 1) wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza;
- 2) wkład w bezpieczeństwo żywnościowe w Unii dzięki konkurencyjności i zrównoważoności w akwakulturze oraz na rynkach;
- 3) wkład w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz wsparcie dobrobytu społeczności nadbrzeżnych;
- 4) poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami oraz wkład w bezpieczeństwo oraz czystość mórz i oceanów, ochronę na nich, a także zrównoważone zarządzanie nimi.

W europejskim sektorze morskim zatrudnionych jest ponad 5 mln osób; przynosi on dochody rzędu prawie 500 mld EUR rocznie i może w nim powstać więcej miejsc pracy. Wartość produkcji światowej gospodarki morskiej szacuje się na 1,3 bln EUR, a do 2030 r. kwota ta może ponad dwukrotnie wzrosnąć (*Gospodarka oceaniczna w 2030 r.*, sprawozdanie OECD). Potrzeba osiągnięcia celów w zakresie emisji CO₂, większej zasobooszczędności i zmniejszenia śladu środowiskowego niebieskiej gospodarki stanowi znaczną siłę napędową dla innowacji w innych sektorach, takich jak wyposażenie morskie, przemysł stoczniowy, obserwacje oceanów, bagrowanie, ochrona wybrzeży i budownictwo morskie. Inwestycje w gospodarkę morską zapewniają unijne fundusze strukturalne, w szczególności Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Aby wykorzystać potencjał wzrostu gospodarczego w tym sektorze, należy stosować nowe narzędzia inwestowania, np. InvestEU.

We wniosku Komisji dotyczącym wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 ustalono bardziej ambitny cel dla uwzględniania kwestii klimatu we wszystkich programach unijnych – docelowy poziom wydatków Unii przyczyniających się do realizacji celów klimatycznych ma wynieść 25 %. Wkład EFMR w osiągnięcie tego celu ogólnego będzie monitorowany za pomocą unijnego systemu wskaźników klimatycznych na odpowiednim poziomie dezagregacji, w tym przy użyciu, w miarę dostępności, bardziej precyzyjnych metod. Komisja nadal będzie przedstawiała informacje pod kątem środków na zobowiązania w ujęciu rocznym, w kontekście rocznego projektu budżetu. Aby wspierać pełne wykorzystanie potencjału EFMR w realizacji celów klimatycznych, Komisja będzie wskazywać odpowiednie działania podczas procesów przygotowania, wdrażania, oceny i ewaluacji.

EFMR będzie również wносить wkład w realizację celów środowiskowych Unii. Wkład ten będzie monitorowany przez stosowanie unijnych wskaźników klimatycznych i będzie podlegać systematycznej sprawozdawczości w kontekście ewaluacji i rocznego sprawozdania z realizacji celów.

Uproszczenie

Celem wniosku jest uproszczenie wdrażania EFMR w stosunku do bardzo skomplikowanej struktury w okresie 2014–2020. EFMR na lata 2014–2020 opiera się bowiem na precyzyjnym i sztywnym opisie możliwości finansowania i zasadach kwalifikowalności („środki”), które komplikują wykonywanie funduszu przez państwa członkowskie i beneficjentów. W związku z tym EFMR po 2020 r. będzie mieć uproszczoną strukturę obejmującą następujące elementy:

- **4 priorytety** – Priorytety opisują zakres wsparcia z EFMR zgodnie z celami WPRyb, polityki morskiej i działań w dziedzinie międzynarodowego zarządzania oceanami.
- **Obszary wsparcia** – W artykułach rozporządzenia nie ustanowiono środków nakazowych, ale opisano różne obszary wsparcia w ramach każdego priorytetu, zapewniając elastyczne ramy realizacji.
- **Brak z góry określonych środków lub zasad kwalifikowalności na szczeblu Unii** – Sporządzając swoje programy według zasady zarządzania dzielonego, państwa członkowskie wskażą w nich najbardziej właściwe środki realizacji priorytetów EFMR. Państwa członkowskie będą mogły określać zasady kwalifikowalności w sposób elastyczny. Wsparcie zgodnie z przepisami dotyczącymi EFMR oraz rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów można będzie przydzielać na rozmaite środki określone w programach państw członkowskich, pod warunkiem że środki te podlegają obszarom wsparcia.
- **Warunki i ograniczenia dla niektórych obszarów** – Należy sporządzić wykaz operacji niekwalifikowalnych, aby zapobiec szkodliwym skutkom dla ochrony zasobów rybołówstwa (np. ogólny zakaz inwestycji, które spowodują zwiększenie zdolności połowowej). Ponadto inwestycje i rekompensaty dla floty rybackiej (trwale zaprzestanie działalności połowowej, nadzwyczajne zaprzestanie działalności połowowej, nabycie statku, wymiana silnika) będzie ściśle uzależnione od przestrzegania przez tę flotę celów WPRyb dotyczących ochrony. Ma to zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania, że wsparcie finansowe jest ukierunkowane na realizację wspomnianych celów.
- **Wskaźniki rezultatu** – Wyniki uzyskane dzięki wsparciu z EFMR będą oceniane na podstawie wskaźników. Państwa członkowskie będą składać sprawozdania z postępów w realizacji przyjętych celów pośrednich i celów końcowych, a w oparciu o roczne sprawozdania państw członkowskich z realizacji celów Komisja dokona rocznego przeglądu wyników, co umożliwi wczesne wykrycie ewentualnych problemów z realizacją oraz wprowadzenie działań naprawczych. W tym celu zostaną ustanowione ramy monitorowania i ewaluacji.

Programy krajowe powinny skupiać się na priorytetach strategicznych wybranych przez każde państwo członkowskie, a nie – jak obecnie – zawierać wyliczenia środków wybranych z wykazu działań kwalifikowalnych. Taka struktura będzie najbardziej sprzyjać realizacji programu pod kątem celów polityki na podstawie wyników, w kontekście stałego dialogu między Komisją a państwami członkowskimi na temat osiągnięcia rezultatów. W związku z tym trzy zasady skutecznego uproszczenia polegają na elastyczności, zorientowaniu na rezultaty oraz wzajemnym zaufaniu między Komisją a państwami członkowskimi.

W ramach zarządzania dzielonego państwa członkowskie przygotowują programy, które Komisja zatwierdzi. W kontekście regionalizacji oraz aby zachęcić państwa członkowskie do przyjęcia bardziej strategicznego podejścia w trakcie opracowywania programów, Komisja sporządzi dla każdego basenu morskiego analizę, w której wskaże wspólne mocne i słabe strony z punktu widzenia realizacji celów WPRyb. Zarówno państwom członkowskim, jak i Komisji analiza ta pomoże uwzględnić wyzwania i potrzeby regionalne podczas negocjowania każdego programu.

Przy ocenie programów Komisja weźmie pod uwagę wyzwania środowiskowe i społeczno-ekonomiczne związane z WPRyb, wyniki społeczno-ekonomiczne zrównoważonej niebieskiej gospodarki, problemy występujące na poziomie basenów morskich, ochronę i odbudowę

ekosystemów morskich, ograniczenie ilości odpadów morskich oraz łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej.

Uproszczenie wprowadzi również rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów, w którym zawarto większość przepisów dotyczących realizacji, monitorowania i kontroli.

Alokacja zasobów

EFMR będzie wykonywany według dwóch systemów realizacji:

- według metody zarządzania dzielonego przez państwa członkowskie dzięki programom EFMR opartym na strategiach krajowych,
- bezpośrednio przez Komisję według metody zarządzania bezpośredniego.

Proponuje się, aby zachować podział zasobów między zarządzaniem dzielonym a zarządzaniem bezpośrednim, który obowiązywał na lata 2014–2020. W związku z tym we wniosku proponuje się przeznaczyć 5 311 000 000 EUR na zarządzanie dzielone (86,5 %), a 829 000 000 EUR na zarządzanie bezpośrednie (13,5 %). Taka alokacja umożliwi zachowanie właściwej równowagi między zasobami podlegającymi zarządzaniu dzielonemu i zarządzaniu bezpośredniemu.

W przypadku zarządzania dzielonego, po odliczeniu wartości programu Zjednoczonego Królestwa (243 mln EUR), państwa członkowskie zachowałyby – w ujęciu nominalnym – 96,5 % alokacji z lat 2014–2020. Aby zapewnić stabilność – zwłaszcza w odniesieniu do realizacji celów WPRyb, określenie alokacji krajowych będzie opierać się na podziale przyjętym na lata 2014–2020.

Proponuje się także, aby kwoty na następujące obszary wsparcia objęte zarządzaniem dzielonym podlegały koncentracji tematycznej:

- kontrola i egzekwowanie oraz gromadzenie i przetwarzanie danych do celów zarządzania rybołówstwem i celów naukowych (co najmniej 15 % wsparcia finansowego przydzielonego każdemu państwu członkowskiemu, z wyjątkiem państw śródlądowych),
- regiony najbardziej oddalone (kwota podlegająca koncentracji tematycznej ma obejmować zarówno system rekompensat za koszty dodatkowe, jak i wsparcie strukturalne).

Warunkowość

W agendzie ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 ochronę i zrównoważoną eksploatację mórz i oceanów uznano za jeden z siedemnastu celów zrównoważonego rozwoju (cel nr 14). Unia w pełni identyfikuje się z tym celem i angażuje się w jego realizację. W związku z tym Unia zamierza wspierać zrównoważoną niebieską gospodarkę, w której uwzględnia się planowanie przestrzenne obszarów morskich, ochronę zasobów biologicznych i osiągnięcie dobrego stanu środowiska, a także chce zakazać pewnych form dotacji dla rybołówstwa, które sprzyjają nadmiernej zdolności połowowej i przelowieniu, oraz znieść dotacje sprzyjające nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom; ponadto zdecydowała, że w przyszłości nie będzie wprowadzać tego rodzaju dotacji. Taki rezultat należy osiągnąć do 2020 r. dzięki negocjacom w sprawie dotacji dla rybołówstwa prowadzonym na forum Światowej Organizacji Handlu.

Ponadto w trakcie negocjacji na forum Światowej Organizacji Handlu podczas Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju w 2002 r. oraz na Konferencji Narodów Zjednoczonych w 2012 r. w sprawie Zrównoważonego Rozwoju (Rio+20) Unia zobowiązała się do zniesienia dotacji, które sprzyjają nadmiernej zdolności połowowej i przelowieniu.

Ponadto art. 42 rozporządzenia w sprawie WPRyb stanowi, że pomoc finansowa Unii w ramach EFMR musi być uzależniona od zgodności z przepisami WPRyb. W związku z tym wnioski składane przez beneficjentów, którzy nie przestrzegają obowiązujących przepisów WPRyb, nie będą dopuszczane do rozpatrzenia. Ponadto Komisja będzie uprawniona do podejmowania działań przeciwko państwom członkowskim, które nie przestrzegają przepisów WPRyb.

Wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza

WPRyb zapewnia, aby działalność połowowa i w zakresie akwakultury była zrównoważona środowiskowo w perspektywie długoterminowej oraz zarządzana w sposób spójny z celami w zakresie osiągania korzyści ekonomicznych, społecznych i w dziedzinie zatrudnienia oraz przyczyniania się do dostępności dostaw żywności. WPRyb ma także na celu zapewnienie, aby eksploatacja żywych zasobów morza odbudowywała i zachowywała populacje poławianych gatunków powyżej poziomów pozwalających uzyskać maksymalny podtrzymywalny połów (MSY). Ponadto dąży do minimalizowania negatywnych skutków działalności połowowej dla ekosystemu morskiego, a także do tego, by akwakultura i działalność połowowa nie powodowały degradacji środowiska morskiego (art. 2 rozporządzenia w sprawie WPRyb).

W ostatnich kilku latach dokonano znacznych postępów, jeśli chodzi o przywracanie właściwej liczebności stad ryb, poprawę rentowności unijnej branży rybackiej i ochronę ekosystemów morskich. Nadal jednak występują poważne problemy związane z realizacją celów społeczno-ekonomicznych i środowiskowych WPRyb. Ten proces wymaga dalszego wsparcia po roku 2020, zwłaszcza w basenach morskich, w których postępy są wolniejsze. Rybołówstwo ma ogromne znaczenie z punktu widzenia źródeł utrzymania i dziedzictwa kulturowego wielu społeczności nadbrzeżnych w Unii, zwłaszcza na obszarach, gdzie ważną rolę odgrywa łodziowe rybołówstwo przybrzeżne. W związku z tym, że średnia wieku w wielu społecznościach rybackich wynosi ponad 50 lat, wymiana pokoleniowa i zróżnicowanie działalności nadal stanowią problem.

Wsparcie w ramach priorytetu 1 powinno wspierać realizację celów WPRyb związanych ze środowiskiem, gospodarką, społeczeństwem i zatrudnieniem, o których mowa w art. 2 rozporządzenia w sprawie WPRyb. Takie wsparcie powinno zapewniać, aby działalność połowowa była zrównoważona środowiskowo w perspektywie długoterminowej oraz zarządzana w sposób spójny z celami, które polegają na osiągnięciu korzyści ekonomicznych, społecznych i w dziedzinie zatrudnienia oraz na wkladzie w dostępność dostaw żywności.

W szczególności wsparcie z EFMR będzie mieć na celu osiągnięcie i utrzymanie zrównoważonego rybołówstwa w oparciu o MSY oraz zminimalizowanie negatywnych skutków działalności połowowej dla ekosystemu morskiego. Wsparcie to będzie obejmować innowacje i inwestycje dotyczące niskoemisyjnych praktyk i technik połowowych o niskim wpływie na środowisko i odpornych na zmiany klimatu.

Jedno z największych wyzwań w WPRyb stanowi obowiązek wyładunku. Wiąże się on ze znacznymi zmianami w praktykach połowowych, co niekiedy pociąga za sobą wysokie koszty finansowe dla tego sektora. EFMR będzie zatem wspierać innowacje i inwestycje, które wnoszą wkład w realizację obowiązku wyładunku, a poziom intensywności pomocy będzie wyższy niż ten, który dotyczy innych operacji; przykładem takich inwestycji są inwestycje w selektywne narzędzia połowowe, ulepszanie infrastruktury portowej oraz wprowadzanie do obrotu niezamierzonych połowów. Fundusz zapewni również maksymalną intensywność pomocy w wysokości 100 % na projektowanie, rozwój, monitorowanie, ocenę i zarządzanie w odniesieniu do przejrzystych systemów wymiany uprawnień do połowów między

państwami członkowskimi („wymiana kwot”), aby złagodzić efekt „gatunków dławiących” związany z obowiązkiem wyładunku.

Wsparcie w ramach priorytetu 1 może również obejmować innowacje i inwestycje na statkach rybackich zmierzające do poprawy zdrowia, bezpieczeństwa i warunków pracy, efektywności energetycznej oraz jakości połowów. Takie wsparcie nie powinno jednak prowadzić do zwiększenia zdolności połowowej ani możliwości lokalizacji ryb, a także nie powinno być przyznawane jedynie z tytułu przestrzegania wymogów, które na mocy prawa Unii lub prawa krajowego są obowiązkowe. W odniesieniu do zdrowia, bezpieczeństwa i warunków pracy na statkach rybackich możliwy będzie wyższy poziom intensywności pomocy niż ten, który stosuje się w przypadku innych operacji.

Dla realizacji WPRyb kluczowe znaczenie ma kontrola rybołówstwa. W ramach EFMR wsparcie będzie zatem przydzielane – według metody zarządzania dzielonego – na rozwój i wdrażanie unijnego systemu kontroli rybołówstwa, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie kontroli. Niektóre obowiązki wprowadzone w wyniku zmiany rozporządzenia w sprawie kontroli (systemy śledzenia statków oraz systemy elektronicznej rejestracji i elektronicznego raportowania, elektroniczne systemy zdalnego monitorowania oraz obowiązkowy pomiar ciągły i rejestracja mocy napędowej silnika) uzasadniają przyznawanie określonych rodzajów wsparcia na szybkie i wydajne wypełnienie tych obowiązków przez państwa członkowskie i rybaków. Ponadto inwestycje państw członkowskich w urządzenia do kontroli mogą być wykorzystywane również do potrzeb nadzoru morskiego i współpracy w zakresie funkcji straży przybrzeżnej.

Skuteczna realizacja WPRyb jest uzależniona także od dostępności doradztwa naukowego na potrzeby zarządzania rybołówstwem, a zatem od dostępności danych dotyczących rybołówstwa. Biorąc pod uwagę wyzwania oraz koszty związane z pozyskiwaniem wiarygodnych i kompletnych danych, należy wspierać działania państw członkowskich dotyczące gromadzenia i przetwarzania danych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie ram gromadzenia danych oraz działania dotyczące rozwoju najlepszego dostępnego doradztwa naukowego. Wsparcie to umożliwi synergie z gromadzeniem i przetwarzaniem innych rodzajów danych morskich.

Ponadto EFMR będzie również wspierać realizację WPRyb i zarządzanie nią – według metody zarządzania bezpośredniego i pośredniego – w sposób skuteczny i oparty na wiedzy dzięki doradztwu naukowemu, rozwojowi i wdrożeniu unijnego systemu kontroli rybołówstwa, działalności komitetów doradczych i dobrowolnym wkładom finansowym na rzecz organizacji międzynarodowych.

Ukierunkowanie zarządzania flotą na cele dotyczące ochrony

Z uwagi na problemy związane z osiągnięciem zrównoważonej eksploatacji żywych zasobów morza zgodnie z celami WPRyb dotyczącymi ochrony, EFMR będzie wspierać zarządzanie rybołówstwem i flotami rybackimi. W związku z tym w przypadku niektórych segmentów floty i basenów morskich nadal konieczne jest wsparcie na dostosowanie flot. Takie wsparcie powinno być wyraźnie ukierunkowane na ochronę i zrównoważoną eksploatację żywych zasobów morza, a jego celem powinna być równowaga między zdolnością połowową a dostępnymi uprawnieniami do połowów. W ramach EFMR można zatem wspierać trwałe zaprzestanie działalności połowowej w segmentach floty, w których zdolność połowowa nie jest proporcjonalna do dostępnych uprawnień do połowów. Takie wsparcie będzie stanowić narzędzie dostosowania planów działania dotyczących dostosowania segmentów floty, w stosunku do których stwierdzono strukturalną nadwyżkę zdolności, jak określono w art. 22 ust. 4 rozporządzenia w sprawie WPRyb, i będzie wykonywane poprzez zezłomowanie statku rybackiego lub jego wycofanie z eksploatacji i dostosowanie do innych działań. W przypadku

gdy dostosowanie doprowadziłoby do zwiększenia presji wywieranej przez połowy rekreacyjne na ekosystem morski, wsparcie będzie przyznawane tylko wtedy, gdy będzie zgodne z WPRyb i celami odpowiednich planów wieloletnich.

W przeszłości wsparcie na trwałe zaprzestanie działalności połowowej nie było odpowiednio ukierunkowane i nie zaradziło skutecznie strukturalnemu brakowi równowagi we flocie rybackiej. Aby zapewnić spójność dostosowania strukturalnego flot z celami dotyczącymi ochrony, takie wsparcie będzie ściśle uzależnione od spełnienia pewnych warunków i powiązane z osiągnięciem określonych rezultatów. We wniosku proponuje się zatem, aby było ono wykonywane wyłącznie poprzez finansowanie niepowiązane z kosztami zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów. Zgodnie z tym mechanizmem Komisja będzie zwracać środki państwu członkowskiemu z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej nie na podstawie faktycznych kosztów, ale na podstawie spełnienia pewnych warunków i osiągnięcia rezultatów. W tym celu Komisja w drodze aktu delegowanego określi takie warunki, które będą związane z realizacją celów WPRyb dotyczących ochrony.

Rekompensata za nadzwyczajne zaprzestanie działalności połowowej

Z uwagi na fakt, że działalność połowowa jest w wysokim stopniu nieprzewidywalna, rybacy mogą ponosić znaczne straty ekonomiczne w wyniku nadzwyczajnych okoliczności. Aby złagodzić te konsekwencje, EFMR powinien zapewniać wsparcie na rekompensaty za nadzwyczajne zaprzestanie działalności połowowej spowodowane: wprowadzeniem określonych środków ochrony (planów wieloletnich, celów dotyczących zachowania i zrównoważonej eksploatacji stad, środków dostosowania zdolności połowowej statków rybackich do dostępnych uprawnień do połowów i środków technicznych); wprowadzeniem środków nadzwyczajnych (np. zamknięcie łowiska); wstrzymaniem – z powodu siły wyższej – stosowania umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów; klęską żywiołową lub incydentem środowiskowym.

Wsparcie takie będzie przyznawane tylko wtedy, gdy wpływ takich okoliczności na rybaków jest znaczący, tj. gdy zarobkowa działalność połowowa odnośnego statku została wstrzymana na co najmniej 90 kolejnych dni oraz gdy straty ekonomiczne spowodowane zaprzestaniem działalności wynoszą ponad 30 % średniego rocznego obrotu odnośnego przedsiębiorstwa w określonym czasie.

Preferencyjne traktowanie łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego i regionów najbardziej oddalonych

Łodziowe rybołówstwo przybrzeżne prowadzone jest przez statki rybackie o długości poniżej 12 metrów i niekorzystające z ciągnionych narzędzi połowowych. Do tego sektora zalicza się prawie 75 % wszystkich statków rybackich zarejestrowanych w Unii i prawie połowa zatrudnionych w branży rybackiej. Podmioty łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego są w szczególnym stopniu uzależnione od zdrowych stad, które stanowią główne źródło ich przychodów. Z tego względu EFMR będzie je traktować preferencyjnie dzięki intensywności pomocy wynoszącej 100 %, aby propagować zrównoważone praktyki połowowe. Ponadto niektóre obszary wsparcia – tj. wsparcie na nabycie używanego statku i wymianę lub modernizację silnika – będą zarezerwowane dla podmiotów działających na niewielką skalę w segmencie floty, w którym zdolność połowowa jest proporcjonalna do dostępnych uprawnień do połowów. Poza tym państwa członkowskie włączą do swoich programów plan działania dotyczący łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego, który będzie monitorowany na podstawie wskaźników, dla których zostaną określone cele pośrednie i cele końcowe.

Jak Komisja stwierdziła w swoim komunikacie z dnia 24 października 2017 r. do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu

Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, zatytułowanym „Silniejsze i odnowione partnerstwa strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”, regiony najbardziej oddalone borykają się ze specyficznymi problemami związanymi z oddaleniem geograficznym, topografią i klimatem, o czym mowa w art. 349 Traktatu; jednocześnie regiony te posiadają pewne zasoby, dzięki którym mogą rozwijać zrównoważoną niebieską gospodarkę. Z tego względu dla każdego regionu najbardziej oddalonego zainteresowane państwa członkowskie załączą do swojego programu plan działania dotyczący rozwoju sektorów zrównoważonej niebieskiej gospodarki, w tym zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa i akwakultury, a na wsparcie realizacji tych planów działania zostanie zarezerwowana pewna alokacja finansowa. W ramach EFMR można również przydzielać wsparcie na rekompensatę za dodatkowe koszty, jakie ponosi się w regionach najbardziej oddalonych z powodu ich położenia i wyspiarskiego charakteru. To wsparcie będzie stanowić określony odsetek ogólnej alokacji finansowej. Ponadto w przypadku regionów najbardziej oddalonych stosowany będzie wyższy poziom intensywności pomocy niż ten stosowany w odniesieniu do innych operacji.

Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej mórz i ekosystemów morskich

Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej mórz i obszarów przybrzeżnych oraz ekosystemów morskich i przybrzeżnych stanowi jeden z najważniejszych warunków zdrowego stanu mórz i oceanów. W ramach zarządzania dzielonego EFMR przyczyni się do realizacji tego celu i zapewni wsparcie na wylawianie przez rybaków z morza utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich oraz na inwestycje w portach, by zapewnić odpowiednie urządzenia do odbioru utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich. Będzie także wspierać działania zmierzające do osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska w środowisku morskim zgodnie z dyrektywą ramową w sprawie strategii morskiej, wdrażania środków ochrony przestrzennej ustanowionych na mocy tej dyrektywy, zarządzania obszarami NATURA 2000 oraz ich odbudowy i monitorowania, a także ochrony gatunków zgodnie z dyrektywą „siedliskową” i dyrektywą „ptasią”.

W ramach zarządzania bezpośredniego EFMR przyczyni się do zapewniania czystości i zdrowego stanu mórz i oceanów oraz do realizacji europejskiej strategii w dziedzinie tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym, zawartej w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 16 stycznia 2016 r., zgodnie z celem polegającym na osiągnięciu lub utrzymaniu dobrego stanu środowiska w środowisku morskim.

Wkład w bezpieczeństwo żywnościowe w Unii

Rybołówstwo i akwakultura wnoszą wkład do bezpieczeństwa żywnościowego oraz wyżywienia. Unia jednak importuje obecnie ponad 60 % produktów rybołówstwa, przez co jest w znacznym stopniu zależna od państw trzecich. Propagowanie spożycia białka pochodzenia rybnego, wyprodukowanego w Unii zgodnie z wysokimi standardami jakości i udostępnianie konsumentom po przystępnych cenach, stanowi znaczące wyzwanie.

W tym kontekście ważną rolę odgrywa akwakultura. Z EFMR należy zatem wspierać promocję i zrównoważony rozwój akwakultury, w tym akwakultury słodkowodnej, w celu chowu zwierząt wodnych i uprawy roślin wodnych do produkcji żywności i innych surowców. W niektórych państwach członkowskich nadal obowiązują złożone procedury administracyjne, np. utrudniony dostęp do terenów i uciążliwe procedury przyznawania licencji. Powoduje to, że sektor ma trudności z poprawą wizerunku i konkurencyjności produktów akwakultury. Wsparcie powinno być zgodne z wieloletnimi krajowymi planami strategicznymi na rzecz rozwoju akwakultury, opracowanymi na podstawie rozporządzenia w sprawie WPRyb. W szczególności kwalifikować się będzie wsparcie na rzecz

zrównoważenia środowiskowego, inwestycji produkcyjnych, innowacji, zdobywania umiejętności zawodowych, poprawy warunków pracy, środków kompensacyjnych zapewniających ważne usługi w zakresie gospodarowania gruntami i zasobami naturalnymi. Działania w zakresie zdrowia publicznego, systemy ubezpieczeń zasobów akwakultury oraz działania w zakresie zdrowia i dobrostanu zwierząt również będą również kwalifikowalne. W przypadku inwestycji produkcyjnych wsparcie będzie jednak zapewnione jedynie za pomocą instrumentów finansowych oraz funduszu InvestEU, które wywierają większy wpływ na rynki i w związku z tym stanowią lepsze od dotacji rozwiązanie problemów związanych z finansowaniem w tym sektorze.

Bezpieczeństwo żywnościowe jest uzależnione także od wydajnych i dobrze zorganizowanych rynków, które zapewniają przejrzystość, stabilność, jakość i różnorodność łańcucha dostaw, jak również informacji dla konsumentów. W tym celu w ramach EFMR można wspierać wprowadzanie do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, zgodnie z celami wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury. Wsparcie można przydzielać zwłaszcza na zakładanie organizacji producentów, realizację planów produkcji i wprowadzania do obrotu, wspieranie nowych rynków zbytu oraz opracowanie i upowszechnianie badań rynkowych.

Dla dostępności i jakości produktów rybołówstwa i akwakultury duże znaczenie ma także przemysł przetwórczy. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na ukierunkowane inwestycje w tym sektorze, pod warunkiem że wnoszą one wkład w realizację celów wspólnej organizacji rynków. Najnowsze dane świadczą o dobrych wynikach unijnego sektora przetwórczego, zatem wsparcie będzie przydzielane jedynie w postaci instrumentów finansowych i z funduszu InvestEU, a nie w formie dotacji. Inwestycje na dużą skalę można wspierać z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Wkład w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz wsparcie dobrobytu społeczności nadbrzeżnych

Tworzenie miejsc pracy w regionach nadbrzeżnych jest zależne od kierowanego przez społeczności lokalne rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki, która ożywia tkankę społeczną w tych regionach. Wzrost w sektorach i usługach związanych z morzami i oceanami prawdopodobnie przewyższy wzrost światowej gospodarki i wniesie znaczny wkład w zatrudnienie i wzrost do 2030 r. Zrównoważony charakter niebieskiego wzrostu zależy od innowacji i inwestycji w nowych przedsiębiorstwach sektora morskiego i biogospodarki, które mogą zapewniać nowe miejsca pracy i jednocześnie wspierać rozwój lokalny; dotyczy to na przykład modeli ekoturystyki, morskiej energii odnawialnej, innowacyjnego przemysłu stoczniowego wysokiej jakości i nowych usług portowych. Inwestycje publiczne w zrównoważoną niebieską gospodarkę powinny pochodzić głównie z budżetu Unii, natomiast EFMR będzie koncentrować się na warunkach podstawowych dla rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki i na usuwaniu „wąskich gardeł”, by ułatwiać inwestowanie i rozwój nowych rynków i technologii lub usług.

Rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki w dużej mierze zależy od partnerstw zawieranych między podmiotami lokalnymi i wspierających żywotność społeczności i gospodarek nadbrzeżnych. EFMR zapewni narzędzia wspierania takich partnerstw. W tym celu będzie on wspierał, według metody zarządzania dzielonego, rozwój lokalny kierowany przez społeczność. W okresie 2014–2020 rozwój lokalny kierowany przez społeczność stanowi bardzo skuteczny instrument. Takie strategie sprzyjają różnicowaniu gospodarstwu w skali lokalnej dzięki rozwojowi rybołówstwa przybrzeżnego i słodkowodnego, akwakultury i zrównoważonej niebieskiej gospodarki. Strategie te powinny zapewniać, aby społeczności lokalne w lepszy sposób wykorzystywały możliwości zrównoważonej niebieskiej gospodarki

i czerpały z nich korzyści, wykorzystując i rozwijając zasoby środowiskowe, kulturowe, społeczne i ludzkie. W porównaniu z okresem 2014–2020 zakres wspieranych z EFMR strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność zostanie rozszerzony: każde partnerstwo lokalne powinno być zgodne z głównymi założeniami odpowiedniej strategii i zapewniać wyważony udział i reprezentatywność wszystkich zainteresowanych stron działających w lokalnej zrównoważonej niebieskiej gospodarce.

W ramach zarządzania dzielonego EFMR będzie także wspierać zrównoważoną niebieską gospodarkę poprzez gromadzenie i wykorzystywanie danych oraz zarządzanie tymi danymi w celu poszerzenia wiedzy o stanie środowiska morskiego. Celem takiego wsparcia powinno być spełnienie wymogów dyrektywy siedliskowej i dyrektywy ptasiej, wspieranie planowania przestrzennego obszarów morskich oraz poprawa jakości danych i wymiany danych w ramach europejskiej sieci informacji i obserwacji środowiska morskiego.

W ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego EFMR będzie koncentrować się na warunkach podstawowych dla rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki. Obejmuje to wspieranie zintegrowanego sprawowania rządów i zarządzania w zakresie polityki morskiej, promowanie transferu i wykorzystywania wyników badań naukowych, innowacji i technologii w niebieskiej gospodarce, doskonalenie umiejętności związanych z morzem, szerzenie podstawowej wiedzy o morzach i oceanach oraz poprawę wymiany danych społeczno-ekonomicznych dotyczących zrównoważonej niebieskiej gospodarki, wspieranie zrównoważonej, niskoemisyjnej i odpornej na zmianę klimatu zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz opracowanie serii projektów oraz innowacyjnych instrumentów finansowych.

Poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami oraz wkład w bezpieczeństwo oraz czystość mórz i oceanów, ochronę na nich, a także zrównoważone zarządzanie nimi

60 % mórz i oceanów leży poza granicami jurysdykcji państwowej. Oznacza to, że za te obszary odpowiada wspólnie społeczność międzynarodowa. Większość problemów związanych z morzami i oceanami, np. przelotnienie, zmiana klimatu, zakwaszanie środowiska, zanieczyszczenie i zanik różnorodności biologicznej, ma charakter transgraniczny i z tego powodu wymaga reakcji zbiorowej. Na mocy Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, której Unia jest stroną, ustanowiono wiele uprawnień jurysdykcyjnych, instytucji i szczegółowych ram, aby regulować działalność człowieka na morzach i oceanach oraz zarządzać tą działalnością. Od kilku lat panuje powszechna opinia, że środowiskiem morskim i działalnością człowieka na morzu należy zarządzać w sposób bardziej skuteczny, aby zaradzić coraz większej presji na to środowisko.

Jako że Unia to jeden ze światowych podmiotów polityki morskiej, jest silnie zaangażowana we wspieranie międzynarodowego zarządzania oceanami, zgodnie ze wspólnym komunikatem do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 10 listopada 2016 r. zatytułowanym „Międzynarodowe zarządzanie oceanami – program działań na rzecz przyszłości oceanów”. Unijna polityka zarządzania oceanami stanowi nowy rodzaj polityki, w której morza i oceany traktowane są w sposób zintegrowany. Międzynarodowe zarządzanie oceanami ma zasadnicze znaczenie nie tylko dla realizacji agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, a zwłaszcza celu zrównoważonego rozwoju nr 14 (ochrona i zrównoważone wykorzystywanie oceanów, mórz i zasobów morskich), ale również dla zagwarantowania bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich oraz zrównoważonego zarządzania nimi w przyszłości. Unia powinna wywiązać się z tych zobowiązań międzynarodowych i zdecydowanie propagować – na szczeblu dwustronnym, regionalnym i wielostronnym – lepsze międzynarodowe zarządzanie oceanami. Polegałoby ono m.in. na zapobieganiu

nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymaniu i eliminowaniu, poprawie ram międzynarodowego zarządzania oceanami, zmniejszeniu presji na morza i oceany, tworzeniu warunków sprzyjających zrównoważonej niebieskiej gospodarce oraz ulepszeniu międzynarodowych badań naukowych i danych dotyczących mórz i oceanów. W ramach EFMR wsparcie będzie przydzielane na te zobowiązania i cele międzynarodowe według metody zarządzania bezpośredniego.

Działania na rzecz międzynarodowego zarządzania oceanami w ramach EFMR mają ulepszyć ogólne ramy międzynarodowych i regionalnych procesów, umów, zasad i instytucji, aby regulować działalność człowieka na morzach i oceanach oraz zarządzać tą działalnością. EFMR będzie finansować porozumienia międzynarodowe, które Unia zawarła w obszarach nieobjętych umowami o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów zawartymi z różnymi państwami trzecimi, jak również składki członkowskie wpłacane przez Unię na rzecz regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem (RFMO). Umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów oraz RFMO nadal będą finansowane w ramach różnych komponentów budżetu Unii.

Z punktu widzenia bezpieczeństwa i obronności zasadniczą rolę odgrywa lepsza ochrona granic i nadzór morski. Zgodnie ze strategią Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego przyjętą przez Radę Unii Europejskiej w dniu 24 czerwca 2014 r. i powiązanym z nią planem działania przyjętym w dniu 16 grudnia 2016 r. podstawowe znaczenie dla realizacji tych celów ma wymiana informacji oraz współpraca w ramach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej między Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa, Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego oraz Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Ze środków EFMR będzie zatem wspierany nadzór morski oraz współpraca straży przybrzeżnych zarówno według metody zarządzania dzielonego, jak i bezpośredniego, w tym przez nabywanie sprzętu do wielozadaniowych operacji morskich. Umożliwi to również odpowiednim agencjom wdrażanie wsparcia w dziedzinie nadzoru morskiego i ochrony na morzu według metody zarządzania pośredniego.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 42, art. 43 ust. 2, art. 91 ust. 1, art. 100 ust. 2, art. 173 ust. 3, art. 175, art. 188, art. 192 ust. 1, art. 194 ust. 2, art. 195 ust. 2 i art. 349,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Należy ustanowić Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR) na okres 2021–2027. Zadaniem tego funduszu powinno być kierowanie środkami finansowymi z budżetu Unii na wspieranie wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb), unijnej polityki morskiej oraz międzynarodowych zobowiązań Unii w dziedzinie zarządzania oceanami. Takie finansowanie stanowi bardzo ważne narzędzie, które wspiera zrównoważone rybołówstwo i ochronę żywych zasobów morza, zapewnia bezpieczeństwo żywnościowe dzięki dostawom produktów rybołówstwa, wnosi wkład w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz przyczynia się do zdrowego stanu, bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także do zrównoważonego zarządzania nimi.
- (2) Jako że Unia jest jedną ze światowych potęg morskich i piątym pod względem wielkości producentem produktów rybołówstwa na świecie, spoczywa na niej wielka odpowiedzialność za ochronę, zachowanie i zrównoważoną eksploatację oceanów oraz ich zasobów. Ponieważ liczba ludności na świecie gwałtownie rośnie, ochrona mórz i oceanów ma ogromne znaczenie. Leży ona również w interesie społeczno-ekonomicznym Unii: zrównoważona niebieska gospodarka stymuluje inwestycje, zatrudnienie i wzrost, wspiera badania naukowe i innowacje oraz – dzięki wykorzystaniu energii oceanicznej – zwiększa bezpieczeństwo energetyczne. Poza tym bezpieczne i chronione morza i oceany to niezbędny warunek, który umożliwia skuteczną kontrolę granic oraz zwalczanie przestępczości na morzu, co ma znaczenie z punktu widzenia obaw społeczeństwa związanych z bezpieczeństwem.

¹ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

- (3) Aby poprawić koordynację i ujednoczyć wdrażanie wsparcia z funduszy według metody zarządzania dzielonego („fundusze”), przyjęto rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) xx/xx [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] („rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów”)³, którego głównym celem jest spójne uproszczenie realizacji polityki. Te wspólne przepisy mają zastosowanie do części EFMR realizowanej według metody zarządzania dzielonego. Fundusze mają uzupełniające się cele i są zarządzane w taki sam sposób. Z tego względu w rozporządzeniu (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] określono szereg wspólnych celów ogólnych i zasad ogólnych, takich jak partnerstwo i wielopoziomowy system rządzenia. Zawiera ono ponadto wspólne elementy planowania strategicznego i programowania, w tym przepisy dotyczące umowy partnerstwa, która zostanie zawarta z każdym państwem członkowskim, jak również określa wspólne podejście do ukierunkowania funduszy na realizację celów. W związku z tym rozporządzenie obejmuje warunki podstawowe, przegląd wyników oraz mechanizmy monitorowania, sprawozdawczości i oceny. Ustanowiono również wspólne przepisy dotyczące zasad kwalifikowalności oraz określono szczególne zasady w odniesieniu do instrumentów finansowych, wykorzystywania funduszu InvestEU, rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność i zarządzania finansami. Takie same dla wszystkich funduszy są również niektóre zasady zarządzania i kontroli. Komplementarność między funduszami, w tym EFMR, i innymi programami Unii zostanie opisana w umowie partnerstwa, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów].
- (4) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Przepisy te są określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr xx/xx [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii] („rozporządzenie finansowe”)⁴ i określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 Traktatu dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jako że poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem wstępnym należytego zarządzania finansami i skutecznego unijnego finansowania.
- (5) W ramach zarządzania bezpośredniego EFMR zapewni synergie i komplementarność z innymi odpowiednimi funduszami i programami Unii. Powinien on również umożliwić finansowanie w formie instrumentów finansowych w ramach działań łączonych realizowanych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr xx/xx [rozporządzenie w sprawie InvestEU]⁵.
- (6) Wsparcie w ramach EFMR należy wykorzystywać w celu skorygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji w proporcjonalny sposób; nie powinno ono powielać ani wypierać finansowania prywatnego ani zakłócać konkurencji na rynku wewnętrznym. Wsparcie powinna charakteryzować się wyraźną europejską wartością dodaną.

³ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

⁴ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

⁵ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

- (7) Rodzaje finansowania i metody realizacji na podstawie niniejszego rozporządzenia należy wybrać na podstawie ich potencjału w zakresie realizacji priorytetów przyjętych dla działań oraz uzyskania wyników, z uwzględnieniem w szczególności kosztów kontroli, obciążenia administracyjnego i oczekiwanego ryzyka naruszenia przepisów. Powinno to obejmować rozważenie możliwości zastosowania płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych oraz finansowania niepowiązanego z kosztami, o których mowa w art. 125 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenia w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii].
- (8) Wieloletnie ramy finansowe ustanowione w rozporządzeniu (UE) xx/xx⁶ przewidują, że budżet Unii nadal ma wspierać politykę rybołówstwa i politykę morską. Budżet EFMR powinien wynosić, według cen bieżących, 6 140 000 000 EUR. Zasoby EFMR należy rozdzielić między zarządzanie dzielone, bezpośrednie i pośrednie. Na wsparcie według metody zarządzania dzielonego należy przydzielić 5 311 000 000 EUR, a na wsparcie według metody zarządzania bezpośredniego i pośredniego – 829 000 000 EUR. Aby zapewnić stabilność – zwłaszcza w odniesieniu do realizacji celów WPRyb, określenie alokacji krajowych według metody zarządzania dzielonego na okres programowania 2021–2027 powinno się opierać na podziale przyjętym dla EFMR na lata 2014–2020. Określone kwoty należy zarezerwować dla regionów najbardziej oddalonych, na kontrolę i egzekwowanie oraz na gromadzenie i przetwarzanie danych do celów zarządzania rybołówstwem i celów naukowych, natomiast kwoty na trwałe zaprzestanie i nadzwyczajne zaprzestanie działalności połowowej należy ograniczyć.
- (9) W europejskim sektorze morskim zatrudnionych jest ponad 5 mln osób; przynosi on dochody rządu prawie 500 mld EUR rocznie i może w nim powstać więcej miejsc pracy. Wartość produkcji światowej gospodarki morskiej szacuje się na 1,3 bln EUR, a do 2030 r. kwota ta może ponad dwukrotnie wzrosnąć. Potrzeba osiągnięcia celów w zakresie emisji CO₂, większej zasobooszczędności i zmniejszenia śladu środowiskowego niebieskiej gospodarki stanowi znaczną siłę napędową dla innowacji w innych sektorach, takich jak wyposażenie morskie, przemysł stoczniowy, obserwacje oceanów, bagrowanie, ochrona wybrzeży i budownictwo morskie. Inwestycje w gospodarkę morską zapewniają unijne fundusze strukturalne, w szczególności Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz EFMR. Aby wykorzystać potencjał wzrostu gospodarczego w tym sektorze, należy stosować nowe narzędzia inwestowania, np. InvestEU.
- (10) EFMR powinien opierać się na czterech priorytetach: wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza; wkład w bezpieczeństwo żywnościowe w Unii dzięki konkurencyjności i zrównoważoności w akwakulturze oraz na rynkach; wkład w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz wsparcie dobrobytu społeczności nadbrzeżnych; poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami oraz wkład w bezpieczeństwo oraz czystość mórz i oceanów, ochronę na nich, a także zrównoważone zarządzanie nimi. Priorytety te należy realizować według metody zarządzania dzielonego, bezpośredniego i pośredniego.
- (11) EFMR po roku 2020 powinien mieć uproszczoną strukturę bez określonych z góry środków ani szczegółowych i nadmiernie nakazowych zasad kwalifikowalności na

⁶ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

szczeblu Unii. Zamiast tego w ramach każdego priorytetu należy określić szeroko zakrojone obszary wsparcia. Sporządzając swoje programy, państwa członkowskie powinny zatem wskazać w nich najbardziej właściwe środki realizacji priorytetów. Wsparcie zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] można przydzielać na rozmaite środki określone w programach państw członkowskich, pod warunkiem że środki te podlegają obszarom wsparcia ustanowionym w niniejszym rozporządzeniu. Należy jednak sporządzić wykaz operacji niekwalifikowalnych, aby zapobiec szkodliwym skutkom dla ochrony zasobów rybołówstwa; w tym celu należy wprowadzić np. ogólny zakaz inwestycji, które spowodują zwiększenie zdolności połowowej. Ponadto inwestycje i rekompensaty dla flot powinny być ściśle uzależnione od przestrzegania celów WPRyb dotyczących ochrony środowiska.

- (12) W agencji ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 ochronę i zrównoważoną eksploatację mórz i oceanów uznano za jeden z siedemnastu celów zrównoważonego rozwoju (cel nr 14). Unia w pełni identyfikuje się z tym celem i angażuje się w jego realizację. W związku z tym Unia zamierza wspierać zrównoważoną niebieską gospodarkę, w której uwzględnia się planowanie przestrzenne obszarów morskich, ochronę zasobów biologicznych i osiągnięcie dobrego stanu środowiska, a także chce zakazać pewnych form dotacji dla rybołówstwa, które sprzyjają nadmiernej zdolności połowowej i przełowieniu, oraz znieść dotacje sprzyjające nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom; ponadto zdecydowała, że w przyszłości nie będzie wprowadzać tego rodzaju dotacji. Taki rezultat powinny przynieść negocjacje w sprawie dotacji dla rybołówstwa prowadzone na forum Światowej Organizacji Handlu. Ponadto w trakcie negocjacji na forum Światowej Organizacji Handlu podczas Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju w 2002 r. oraz na Konferencji Narodów Zjednoczonych w 2012 r. w sprawie Zrównoważonego Rozwoju (Rio+20) Unia zobowiązała się do zniesienia dotacji, które sprzyjają nadmiernej zdolności połowowej i przełowieniu.
- (13) Odzwierciedlając znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie ze zobowiązaniami Unii na rzecz realizacji porozumienia paryskiego i celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, niniejsze rozporządzenie powinno przyczynić się do uwzględnienia działań w dziedzinie klimatu i do osiągnięcia celu ogólnego, w ramach którego wydatki na realizację celów klimatycznych w budżecie Unii mają sięgnąć 25 %. Oczekuje się, że w ramach działań objętych niniejszym rozporządzeniem 30 % ogólnej puli środków finansowych EFMR będzie przeznaczonych na realizację celów w zakresie klimatu. Odpowiednie działania zostaną określone w trakcie przygotowania i realizacji EFMR oraz zostaną poddane ponownej ocenie w kontekście odpowiednich ewaluacji i przeglądów.
- (14) EFMR powinien wносить wkład w realizację celów środowiskowych Unii. Wkład ten należy monitorować przez stosowanie unijnych wskaźników środowiskowych i powinien on podlegać systematycznej sprawozdawczości w kontekście ewaluacji i rocznych sprawozdań z realizacji celów.
- (15) Zgodnie z art. 42 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 („rozporządzenie w sprawie WPRyb”) ⁷ pomoc finansowa Unii w ramach EFMR

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i

powinna być uzależniona od przestrzegania przepisów WPRyb. Wnioski składane przez beneficjentów, którzy nie przestrzegają obowiązujących przepisów WPRyb, nie powinny być rozpatrywane.

- (16) Aby uwzględnić szczególne warunki związane z WPRyb, o których mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1380/2013, i przyczynić się do przestrzegania przepisów WPRyb, należy ustanowić przepisy dodatkowe w stosunku do przepisów dotyczących wstrzymania biegu terminu i zawieszenia płatności oraz korekt finansowych, określonych w rozporządzeniu (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów]. W przypadku gdy państwo członkowskie lub beneficjent nie dopełnia swoich obowiązków wynikających z WPRyb lub w przypadku gdy Komisja ma dowody wskazujące na takie niedopełnienie, Komisja, w ramach środka zapobiegawczego, powinna mieć możliwość wstrzymania biegu terminów płatności. Oprócz możliwości wstrzymania biegu terminów płatności, w celu uniknięcia realnego ryzyka dokonania płatności w związku z wydatkiem niekwalifikowalnym, Komisja powinna mieć możliwość zawieszenia płatności i dokonania korekt finansowych w przypadkach poważnego naruszenia przepisów WPRyb przez państwo członkowskie.
- (17) W ostatnich kilku latach dzięki WPRyb dokonano znacznych postępów, jeśli chodzi o przywracanie właściwej liczebności stad ryb, poprawę rentowności unijnej branży rybackiej i ochronę ekosystemów morskich. Nadal jednak występują poważne problemy związane z realizacją celów społeczno-ekonomicznych i środowiskowych WPRyb. Ten proces wymaga dalszego wsparcia po roku 2020, zwłaszcza w basenach morskich, w których postępy są wolniejsze.
- (18) Rybołówstwo ma ogromne znaczenie z punktu widzenia źródeł utrzymania i dziedzictwa kulturowego wielu społeczności nadbrzeżnych w Unii, zwłaszcza na obszarach, gdzie ważną rolę odgrywa łodziowe rybołówstwo przybrzeżne. W związku z tym, że średnia wieku w wielu społecznościach rybackich wynosi ponad 50 lat, wymiana pokoleniowa i zróżnicowanie działalności nadal stanowią problem.
- (19) EFMR powinien wspierać realizację celów WPRyb związanych ze środowiskiem, gospodarką, społeczeństwem i zatrudnieniem, o których mowa w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013. Takie wsparcie powinno zapewniać, aby działalność połowowa była zrównoważona środowiskowo w perspektywie długoterminowej oraz zarządzana w sposób spójny z celami, które polegają na osiągnięciu korzyści ekonomicznych, społecznych i w dziedzinie zatrudnienia oraz na wkładzie w dostępność dostaw żywności.
- (20) Wsparcie z EFMR powinno mieć na celu osiągnięcie i utrzymanie zrównoważonego rybołówstwa w oparciu o maksymalny podtrzymywalny połów (MSY) oraz zminimalizowanie negatywnych skutków działalności połowowej dla ekosystemu morskiego. Wsparcie to powinno obejmować innowacje i inwestycje dotyczące niskoemisyjnych praktyk i technik połowowych o niskim wpływie na środowisko i odpornych na zmianę klimatu.
- (21) Jedno z największych wyzwań w WPRyb stanowi obowiązek wyładunku. Wiąże się on ze znacznymi zmianami w praktykach połowowych, co niekiedy pociąga za sobą wysokie koszty finansowe dla tego sektora. Powinno zatem być możliwe

(WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22).

przydzielanie z EFMR wsparcia na innowacje i inwestycje, które wnoszą wkład w realizację obowiązku wyładunku, a poziom intensywności pomocy powinien być wyższy niż ten, który dotyczy innych operacji; przykładem takich inwestycji są inwestycje w selektywne narzędzia połowowe, ulepszanie infrastruktury portowej oraz wprowadzanie do obrotu niezamierzonych połowów. Fundusz powinien również zapewniać pomoc o maksymalnej intensywności w wysokości 100 % na projektowanie, rozwój, monitorowanie, ocenę i zarządzanie w odniesieniu do przejrzystych systemów wymiany uprawnień do połowów między państwami członkowskimi („wymiana kwot”), aby złagodzić efekt „gatunków dławiących” związany z obowiązkiem wyładunku.

- (22) Powinno być możliwe przydzielanie z EFMR wsparcia na innowacje i inwestycje na statkach rybackich zmierzające do poprawy zdrowia, bezpieczeństwa i warunków pracy, efektywności energetycznej oraz jakości połowów. Takie wsparcie nie powinno jednak prowadzić do zwiększenia zdolności połowowej ani możliwości lokalizacji ryb, a także nie powinno być przyznawane jedynie z tytułu przestrzegania wymogów, które na mocy prawa Unii lub prawa krajowego są obowiązkowe. Dzięki strukturze bez określonych z góry środków państwa członkowskie powinny samodzielnie określać szczegółowe zasady kwalifikowalności dotyczące tych inwestycji. W odniesieniu do zdrowia, bezpieczeństwa i warunków pracy na statkach rybackich należy zezwolić na wyższy poziom intensywności pomocy niż w przypadku innych operacji.
- (23) Dla realizacji WPRyb kluczowe znaczenie ma kontrola rybołówstwa. W ramach EFMR należy zatem przydzielać wsparcie – realizowane według metody zarządzania dzielonego – na rozwój i wdrażanie unijnego systemu kontroli rybołówstwa, o którym mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1224/2009 („rozporządzenie w sprawie kontroli”)⁸. Niektóre obowiązki wprowadzone w wyniku zmiany rozporządzenia w sprawie kontroli uzasadniają przyznawanie określonych rodzajów wsparcia z EFMR, np. na obowiązkowe systemy śledzenia statków i systemy elektronicznego raportowania w przypadku statków rybackich do łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego, obowiązkowe elektroniczne systemy zdalnego monitorowania oraz urządzenia do obowiązkowego pomiaru ciągłego i rejestracji mocy napędowej silnika. Ponadto inwestycje państw członkowskich w urządzenia do kontroli mogą być wykorzystywane również do potrzeb nadzoru morskiego i współpracy w zakresie funkcji straży przybrzeżnej.
- (24) Skuteczna realizacja WPRyb jest uzależniona od dostępności doradztwa naukowego na potrzeby zarządzania rybołówstwem, a zatem od dostępności danych dotyczących rybołówstwa. Biorąc pod uwagę wyzwania oraz koszty związane z pozyskiwaniem wiarygodnych i kompletnych danych, należy wspierać działania państw członkowskich dotyczące gromadzenia i przetwarzania danych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1004 („rozporządzenie w sprawie ram gromadzenia danych”)⁹ oraz działania dotyczące

⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 847/96, (WE) nr 2371/2002, (WE) nr 811/2004, (WE) nr 768/2005, (WE) nr 2115/2005, (WE) nr 2166/2005, (WE) nr 388/2006, (WE) nr 509/2007, (WE) nr 676/2007, (WE) nr 1098/2007, (WE) nr 1300/2008, (WE) nr 1342/2008 i uchylające rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1627/94 oraz (WE) nr 1966/2006 (Dz.U. L 343 z 22.12.2009, s. 1).

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1004 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie ustanowienia unijnych ram gromadzenia danych, zarządzania nimi i ich wykorzystywania w sektorze

rozwoju najlepszego dostępnego doradztwa naukowego. Wsparcie to powinno umożliwiać synergie z gromadzeniem i przetwarzaniem innych rodzajów danych morskich.

- (25) W ramach EFMR należy wspierać realizację WPRyb i zarządzanie nią – według metody zarządzania bezpośredniego i pośredniego – w sposób skuteczny i oparty na wiedzy dzięki doradztwu naukowemu, rozwojowi i wdrożeniu unijnego systemu kontroli rybołówstwa, działalności komitetów doradczych i dobrowolnym wkładom finansowym na rzecz organizacji międzynarodowych.
- (26) Z uwagi na wyzwania związane z realizacją celów WPRyb dotyczących ochrony powinno być możliwe przydzielanie w ramach EFMR wsparcia na działania w zakresie zarządzania rybołówstwem i flotami rybackimi. W związku z tym w przypadku niektórych segmentów floty i basenów morskich nadal konieczne jest wsparcie na dostosowanie flot. Takie wsparcie powinno być wyraźnie ukierunkowane na ochronę i zrównoważoną eksploatację żywych zasobów morza, a jego celem powinna być równowaga między zdolnością połowową a dostępnymi uprawnieniami do połowów. Powinno być zatem możliwe przydzielanie w ramach EFMR wsparcia na trwałe zaprzestanie działalności połowowej w segmentach floty, w których zdolność połowowa nie jest proporcjonalna do dostępnych uprawnień do połowów. Takie wsparcie powinno stanowić narzędzie dostosowania planów działania dotyczących dostosowania segmentów floty, w stosunku do których stwierdzono strukturalną nadwyżkę zdolności, jak określono w art. 22 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, i powinno być wykonywane poprzez zezłomowanie statku rybackiego lub jego wycofanie z eksploatacji i dostosowanie do innych działań. W przypadku gdy dostosowanie doprowadziłoby do zwiększenia presji wywieranej przez połowy rekreacyjne na ekosystem morski, wsparcie powinno być przyznawane tylko wtedy, gdy jest zgodne z WPRyb i celami odpowiednich planów wieloletnich. Aby zapewnić spójność dostosowania strukturalnego flot z celami dotyczącymi ochrony, wsparcie na trwałe zaprzestanie działalności połowowej powinno być ściśle uzależnione od spełnienia pewnych warunków i powiązane z osiągnięciem określonych rezultatów. Wsparcie powinno być zatem wykonywane wyłącznie poprzez finansowanie niepowiązane z kosztami zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów]. Zgodnie z tym mechanizmem Komisja powinna zwracać środki państwu członkowskiemu z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej nie na podstawie faktycznych kosztów, ale na podstawie spełnienia pewnych warunków i osiągnięcia rezultatów. W tym celu Komisja powinna w drodze aktu delegowanego określić takie warunki, które powinny być związane z realizacją celów WPRyb dotyczących ochrony.
- (27) Z uwagi na fakt, że działalność połowowa jest w wysokim stopniu nieprzewidywalna, rybacy mogą ponosić znaczne straty ekonomiczne w wyniku wyjątkowych okoliczności. Aby złagodzić te konsekwencje, powinno być możliwe przydzielenie z EFMR wsparcia na rekompensaty za nadzwyczajne zaprzestanie działalności połowowej spowodowane: wprowadzeniem określonych środków ochrony (planów wieloletnich, celów dotyczących zachowania i zrównoważonej eksploatacji stad, środków dostosowania zdolności połowowej statków rybackich do dostępnych uprawnień do połowów i środków technicznych); wstrzymaniem – z powodu siły wyższej – stosowania umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów;

rybołówstwa oraz w sprawie wspierania doradztwa naukowego w zakresie wspólnej polityki rybołówstwa oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 199/2008 (Dz.U. L 157 z 20.6.2017, s. 1).

kłęską żywiołową lub incydem środowiskowym. Wsparcie powinno być przyznawane tylko wtedy, gdy wpływ takich okoliczności na rybaków jest znaczący, tj. gdy zarobkowa działalność połowowa odnośnego statku została wstrzymana na co najmniej 90 kolejnych dni oraz gdy straty ekonomiczne spowodowane zaprzestaniem działalności wynoszą ponad 30 % średniego rocznego obrotu odnośnego przedsiębiorstwa w określonym czasie. W warunkach przyznawania takiego wsparcia należy uwzględnić specyfikę połowów węgorka.

- (28) Łodźowe rybołówstwo przybrzeżne prowadzone jest przez statki rybackie o długości poniżej 12 metrów i niekorzystające z ciągnionych narzędzi połowowych. Do tego sektora zalicza się prawie 75 % wszystkich statków rybackich zarejestrowanych w Unii i prawie połowa zatrudnionych w branży rybackiej. Podmioty łodźowego rybołówstwa przybrzeżnego są w szczególnym stopniu uzależnione od zdrowych stad, które stanowią główne źródło ich przychodów. Z tego względu EFMR powinien traktować je preferencyjnie dzięki intensywności pomocy wynoszącej 100 %, również z tytułu operacji związanych z kontrolą i egzekwowaniem, w dążeniu do propagowania zrównoważonych praktyk połowowych. Ponadto niektóre obszary wsparcia – tj. wsparcie na nabycie używanego statku i wymianę lub modernizację silnika – powinny być zarezerwowane dla łodźowego rybołówstwa przybrzeżnego w segmencie floty, w którym zdolność połowowa jest proporcjonalna do dostępnych uprawnień do połowów. Poza tym państwa członkowskie powinny do swoich programów włączyć plan działania dotyczący łodźowego rybołówstwa przybrzeżnego, który należy monitorować na podstawie wskaźników, dla których należy określić cele pośrednie i cele końcowe.
- (29) Jak Komisja stwierdziła w swoim komunikacie z dnia 24 października 2017 r. do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, zatytułowanym „Silniejsze i odnowione partnerstwa strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”¹⁰, regiony najbardziej oddalone borykają się ze specyficznymi problemami związanymi z oddaleniem geograficznym, topografią i klimatem, o czym mowa w art. 349 Traktatu; jednocześnie regiony te posiadają pewne zasoby, dzięki którym mogą rozwijać zrównoważoną niebieską gospodarkę. Z tego względu dla każdego regionu najbardziej oddalonego zainteresowane państwa członkowskie powinny załączyć do swojego programu plan działania dotyczący rozwoju sektorów zrównoważonej niebieskiej gospodarki, w tym zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa i akwakultury, a na wsparcie realizacji tych planów działania należy zarezerwować pewną alokację finansową. W ramach EFMR powinno być również możliwe przydzielanie wsparcia na rekompensatę za dodatkowe koszty, jakie ponosi się w regionach najbardziej oddalonych z powodu ich położenia i wyspiarskiego charakteru. To wsparcie powinno stanowić określony odsetek ogólnej alokacji finansowej. Ponadto w przypadku regionów najbardziej oddalonych należy stosować wyższy poziom intensywności pomocy niż ten stosowany w odniesieniu do innych operacji.
- (30) W ramach zarządzania dzielonego z EFMR powinno być możliwe przydzielanie wsparcia na ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej mórz i obszarów przybrzeżnych oraz ekosystemów morskich i przybrzeżnych. W tym celu powinno być dostępne wsparcie na rekompensaty za wyławianie przez rybaków z morza utraconych

¹⁰ COM(2017) 623.

narzędzi połowowych i odpadów morskich oraz na inwestycje w portach, by zapewnić odpowiednie urządzenia do odbioru utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich. Należy również udostępnić wsparcie na działania zmierzające do osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska w środowisku morskim zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE („dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej”)¹¹, na wdrażanie środków ochrony przestrzennej ustanowionych na mocy tej dyrektywy oraz, zgodnie z priorytetowymi programami ramowymi ustanowionymi zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG („dyrektywa siedliskowa”)¹², na zarządzanie obszarami sieci Natura 2000 oraz ich odbudowę i monitorowanie, a także na ochronę gatunków zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG i dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE („dyrektywa ptasia”)¹³. W ramach zarządzania bezpośredniego z EFMR należy przydzielać wsparcie na zapewnianie czystości i zdrowego stanu mórz i oceanów oraz wsparcie na realizację europejskiej strategii na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym, zawartej w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 16 stycznia 2016 r.¹⁴, zgodnie z celem polegającym na osiągnięciu lub utrzymaniu dobrego stanu środowiska w środowisku morskim.

- (31) Rybołówstwo i akwakultura wnoszą wkład do bezpieczeństwa żywnościowego oraz wyżywienia. Unia jednak importuje obecnie ponad 60 % produktów rybołówstwa, przez co jest w znacznym stopniu zależna od państw trzecich. Propagowanie spożycia białka pochodzenia rybnego, wyprodukowanego w Unii zgodnie z wysokimi standardami jakości i udostępnianego konsumentom po przystępnych cenach, stanowi znaczące wyzwanie.
- (32) Powinno być możliwe przydzielanie z EFMR wsparcia na promocję i zrównoważony rozwój akwakultury, w tym akwakultury słodkowodnej, w celu chowu zwierząt wodnych i uprawy roślin wodnych do produkcji żywności i innych surowców. W niektórych państwach członkowskich nadal obowiązują złożone procedury administracyjne, np. utrudniony dostęp do terenów i uciążliwe procedury przyznawania licencji. Powoduje to, że sektor ma trudności z poprawą wizerunku i konkurencyjności produktów akwakultury. Wsparcie powinno być zgodne z wieloletnimi krajowymi planami strategicznymi na rzecz rozwoju akwakultury, opracowanymi na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1380/2013. W szczególności powinno się kwalifikować wsparcie na rzecz zrównoważenia środowiskowego, inwestycji produkcyjnych, innowacji, zdobywania umiejętności zawodowych, poprawy warunków pracy, środków kompensacyjnych zapewniających ważne usługi w zakresie gospodarowania gruntami i zasobami naturalnymi. Działania w zakresie zdrowia publicznego, systemy ubezpieczeń zasobów akwakultury oraz działania w zakresie zdrowia i dobrostanu zwierząt również powinny się kwalifikować. W przypadku inwestycji produkcyjnych wsparcie powinno jednak być zapewnione jedynie za pomocą instrumentów finansowych oraz funduszu InvestEU, które

¹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19).

¹² Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

¹⁴ COM(2018) 28.

wywierają większy wpływ na rynki i w związku z tym stanowią lepsze od dotacji rozwiązanie problemów związanych z finansowaniem w tym sektorze.

- (33) Bezpieczeństwo żywnościowe jest uzależnione od wydajnych i dobrze zorganizowanych rynków, które zapewniają przejrzystość, stabilność, jakość i różnorodność łańcucha dostaw, jak również informacji dla konsumentów. W tym celu w ramach EFMR powinno być możliwe przydzielanie wsparcia na wprowadzanie do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, zgodnie z celami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 („rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury”)¹⁵. W szczególności wsparcie powinno być udostępniane na zakładanie organizacji producentów, realizację planów produkcji i wprowadzania do obrotu, wspieranie nowych rynków zbytu oraz opracowanie i upowszechnianie badań rynkowych.
- (34) Dla dostępności i jakości produktów rybołówstwa i akwakultury duże znaczenie ma przemysł przetwórczy. W ramach EFMR powinno być możliwe przydzielanie wsparcia na ukierunkowane inwestycje w tym sektorze, pod warunkiem że wnoszą one wkład w realizację celów wspólnej organizacji rynków. Wsparcie takie należy przydzielać jedynie w postaci instrumentów finansowych i z funduszu InvestEU, a nie w formie dotacji.
- (35) Tworzenie miejsc pracy w regionach nadbrzeżnych jest zależne od kierowanego przez społeczności lokalne rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki, która ożywia tkankę społeczną w tych regionach. Wzrost w sektorach i usługach związanych z morzami i oceanami prawdopodobnie przewyższy wzrost światowej gospodarki i wnieśnie znaczny wkład w zatrudnienie i wzrost do 2030 r. Zrównoważony charakter niebieskiego wzrostu zależy od innowacji i inwestycji w nowych przedsiębiorstwach sektora morskiego i biogospodarki, które mogą zapewniać nowe miejsca pracy i jednocześnie wspierać rozwój lokalny; dotyczy to na przykład modeli ekoturystyki, morskiej energii odnawialnej, innowacyjnego przemysłu stoczniowego wysokiej jakości i nowych usług portowych. Inwestycje publiczne w zrównoważoną niebieską gospodarkę powinny pochodzić głównie z budżetu Unii, natomiast w ramach EFMR należy koncentrować się na warunkach podstawowych dla rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki i na usuwaniu „wąskich gardeł”, by ułatwiać inwestowanie i rozwój nowych rynków i technologii lub usług. Wsparcie na rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki powinno być realizowane według metody zarządzania dzielonego, bezpośredniego i pośredniego.
- (36) Rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki w dużej mierze zależy od partnerstw zawieranych między podmiotami lokalnymi i wspierających żywotność społeczności i gospodarek nadbrzeżnych. EFMR powinien zapewnić narzędzia wspierania takich partnerstw. W tym celu wsparcie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność powinno być udostępniane według metody zarządzania dzielonego. Takie rozwiązanie powinno sprzyjać zróżnicowaniu gospodarczemu w skali lokalnej dzięki rozwojowi rybołówstwa przybrzeżnego i ślodka wodnego, akwakultury i zrównoważonej niebieskiej gospodarki. Strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność powinny zapewniać, aby społeczności lokalne w lepszy sposób wykorzystywały

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 1).

możliwości zrównoważonej niebieskiej gospodarki i czerpały z nich korzyści, wykorzystując i rozwijając zasoby środowiskowe, kulturowe, społeczne i ludzkie. W związku z tym każde partnerstwo lokalne powinno być zgodne z głównymi założeniami odpowiedniej strategii i zapewniać wyważony udział i reprezentatywność wszystkich zainteresowanych stron działających w lokalnej zrównoważonej niebieskiej gospodarce.

- (37) W ramach zarządzania dzielonego z EFMR powinno być możliwe przydzielanie wsparcia na zrównoważoną niebieską gospodarkę poprzez gromadzenie i wykorzystywanie danych oraz zarządzanie tymi danymi w celu poszerzenia wiedzy o stanie środowiska morskiego. Celem takiego wsparcia powinno być spełnienie wymogów dyrektywy 92/43/EWG i dyrektywy 2009/147/WE, wspieranie planowania przestrzennego obszarów morskich oraz poprawa jakości danych i wymiany danych w ramach europejskiej sieci informacji i obserwacji środowiska morskiego.
- (38) W ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego EFMR należy koncentrować się na warunkach podstawowych dla rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki. Obejmuje to wspieranie zintegrowanego sprawowania rządów i zarządzania w zakresie polityki morskiej, promowanie transferu i wykorzystywania wyników badań naukowych, innowacji i technologii w niebieskiej gospodarce, doskonalenie umiejętności związanych z morzem, szerzenie podstawowej wiedzy o morzach i oceanach oraz poprawę wymiany danych społeczno-ekonomicznych dotyczących zrównoważonej niebieskiej gospodarki, wspieranie zrównoważonej, niskoemisyjnej i odpornej na zmianę klimatu zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz opracowanie serii projektów oraz innowacyjnych instrumentów finansowych. W wymienionych wyżej dziedzinach należy odpowiednio uwzględnić specyficzną sytuację regionów najbardziej oddalonych.
- (39) 60 % mórz i oceanów leży poza granicami jurysdykcji państwowej. Oznacza to, że za te obszary odpowiada wspólnie społeczność międzynarodowa. Większość problemów związanych z morzami i oceanami, np. przełowienie, zmiana klimatu, zakwaszanie środowiska, zanieczyszczenie i zanik różnorodności biologicznej, ma charakter transgraniczny i z tego powodu wymaga reakcji zbiorowej. Na mocy Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, której Unia jest stroną zgodnie z decyzją Rady 98/392/WE¹⁶, ustanowiono wiele uprawnień jurysdykcyjnych, instytucji i szczegółowych ram, aby regulować działalność człowieka na morzach i oceanach oraz zarządzać tą działalnością. Od kilku lat panuje powszechna opinia, że środowiskiem morskim i działalnością człowieka na morzu należy zarządzać w sposób bardziej skuteczny, aby zaradzić coraz większej presji na to środowisko.
- (40) Jako że Unia to jeden ze światowych podmiotów polityki morskiej, jest silnie zaangażowana we wspieranie międzynarodowego zarządzania oceanami, zgodnie ze wspólnym komunikatem do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 10 listopada 2016 r. zatytułowanym „Międzynarodowe zarządzanie oceanami – program działań na rzecz przyszłości oceanów”¹⁷. Unijna polityka zarządzania oceanami stanowi nowy rodzaj polityki, w której morza i oceany traktowane są w sposób zintegrowany.

¹⁶ Decyzja Rady 98/392/WE z dnia 23 marca 1998 r. dotycząca zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych z dnia 10 grudnia 1982 r. o prawie morza i Porozumienia z dnia 28 lipca 1994 r. odnoszącego się do stosowania jego części XI (Dz.U. L 179 z 23.6.1998, s. 1).

¹⁷ JOIN(2016) 49

Międzynarodowe zarządzanie oceanami ma zasadnicze znaczenie nie tylko dla realizacji agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, a zwłaszcza celu zrównoważonego rozwoju nr 14 (ochrona i zrównoważone wykorzystywanie oceanów, mórz i zasobów morskich), ale również dla zagwarantowania bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich oraz zrównoważonego zarządzania nimi w przyszłości. Unia powinna wywiązać się z tych zobowiązań międzynarodowych i zdecydowanie propagować – na szczeblu dwustronnym, regionalnym i wielostronnym – lepsze międzynarodowe zarządzanie oceanami. Polegałoby ono m.in. na zapobieganiu nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymaniu i eliminowaniu, poprawie ram międzynarodowego zarządzania oceanami, zmniejszeniu presji na morza i oceany, tworzeniu warunków sprzyjających zrównoważonej niebieskiej gospodarce oraz ulepszeniu międzynarodowych badań naukowych i danych dotyczących mórz i oceanów.

- (41) Działania na rzecz międzynarodowego zarządzania oceanami w ramach EFMR mają ulepszyć ogólne ramy międzynarodowych i regionalnych procesów, umów, zasad i instytucji, aby regulować działalność człowieka na morzach i oceanach oraz zarządzać tą działalnością. EFMR powinien finansować porozumienia międzynarodowe, które Unia zawarła w obszarach nieobjętych umowami o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów zawartymi z różnymi państwami trzecimi, jak również składki członkowskie wpłacane przez Unię na rzecz regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem (RFMO). Umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów oraz RFMO nadal będą finansowane w ramach różnych komponentów budżetu Unii.
- (42) Z punktu widzenia bezpieczeństwa i obronności zasadniczą rolę odgrywa lepsza ochrona granic i ochrona na morzu. Zgodnie ze strategią Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego przyjętą przez Radę Unii Europejskiej w dniu 24 czerwca 2014 r. i powiązaniem z nią planem działania przyjętym w dniu 16 grudnia 2014 r. podstawowe znaczenie dla realizacji tych celów ma wymiana informacji oraz współpraca w ramach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej między Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa, Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego oraz Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Ze środków EFMR należy zatem wspierać nadzór morski oraz współpracę straży przybrzeżnych zarówno według metody zarządzania dzielonego, jak i bezpośredniego, w tym przez nabywanie sprzętu do wielozadaniowych operacji morskich. Należy również umożliwić odpowiednim agencjom wdrażanie wsparcia w dziedzinie nadzoru morskiego i ochrony na morzu według metody zarządzania pośredniego.
- (43) W ramach zarządzania dzielonego każde państwo członkowskie powinno przygotować jeden program, który Komisja zatwierdzi. W kontekście regionalizacji oraz aby zachęcić państwa członkowskie do przyjęcia bardziej strategicznego podejścia w trakcie opracowywania programów, Komisja powinna sporządzić dla każdego basenu morskiego analizę, w której wskaże wspólne mocne i słabe strony z punktu widzenia realizacji celów WPRyb. Zarówno państwom członkowskim, jak i Komisji analiza ta pomoże uwzględnić wyzwania i potrzeby regionalne podczas negocjowania każdego programu. Przy ocenie programów Komisja powinna wziąć pod uwagę wyzwania środowiskowe i społeczno-ekonomiczne związane z WPRyb, wyniki społeczno-ekonomiczne zrównoważonej niebieskiej gospodarki, problemy występujące na poziomie basenów morskich, ochronę i odbudowę ekosystemów

morskich, ograniczenie ilości odpadów morskich oraz łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej.

- (44) Wyniki uzyskane w państwach członkowskich dzięki wsparciu z EFMR należy oceniać na podstawie wskaźników. Państwa członkowskie powinny składać sprawozdania z postępów w realizacji przyjętych celów pośrednich i celów końcowych, a w oparciu o roczne sprawozdania państw członkowskich z realizacji celów Komisja powinna dokonać przeglądu wyników, co umożliwi wczesne wykrycie ewentualnych problemów z realizacją oraz wprowadzenie działań naprawczych. W tym celu należy ustanowić wspólny system monitorowania i ewaluacji.
- (45) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa¹⁸ zachodzi potrzeba oceny EFMR w oparciu o informacje zgromadzone w kontekście konkretnych wymogów dotyczących monitorowania, przy czym należy unikać nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych, zwłaszcza względem państw członkowskich. Wspomniane wymogi mogą, w stosownych przypadkach, obejmować wymierne wskaźniki jako podstawę oceny oddziaływania EFMR w terenie.
- (46) Komisja powinna prowadzić działania informacyjne i komunikacyjne związane z EFMR, jego działaniami i wynikami. Zasoby finansowe przydzielone na EFMR powinny przyczyniać się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane priorytetami EFMR.
- (47) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii], rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹⁹, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95²⁰, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96²¹ i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939²² interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom (w tym nadużyciom finansowym), ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie

¹⁸ Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa (Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1).

¹⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

²⁰ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

²¹ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

²² Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371²³. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii] każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, OLAF-owi, EPPO i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu (ETO) oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby podczas zarządzania EFMR i jego wdrażania interesy finansowe Unii były chronione, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii] i z rozporządzeniem (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów].

- (48) W celu zwiększenia przejrzystości w zakresie wykorzystania funduszy unijnych i należytego zarządzania finansowego nimi, w szczególności wzmocnienia kontroli publicznej nad wykorzystanymi środkami finansowymi, pewne informacje na temat operacji finansowanych w ramach EFMR należy opublikować na stronie internetowej państwa członkowskiego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów]. Gdy państwo członkowskie publikuje informacje na temat operacji finansowanych w ramach EFMR, musi przestrzegać przy tym przepisów dotyczących ochrony danych osobowych określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679²⁴.
- (49) W celu uzupełnienia i zmiany innych niż istotne elementów niniejszego rozporządzenia należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 290 Traktatu w odniesieniu do: określenia progu determinującego niedopuszczalność oraz długości okresu niedopuszczalności w związku z kryteriami dopuszczalności wniosków; określenia warunków związanych z wdrażaniem środków ochrony na potrzeby finansowania niepowiązanego z kosztami w odniesieniu do trwałego zaprzestania działalności połowowej; określenia kryteriów obliczania kosztów dodatkowych wynikających ze szczególnych utrudnień występujących w regionach najbardziej oddalonych; określenia przypadków naruszenia przepisów przez państwa członkowskie, mogących powodować wstrzymania biegu terminów płatności; określenia przypadków poważnego naruszenia przepisów przez państwa członkowskie, mogących powodować zawieszenie płatności; określenia kryteriów ustalania poziomu korekt finansowych oraz kryteriów stosowania stawek ryczałtowych lub ekstrapolowanych korekt finansowych; zmiany załącznika I i ustanowienia ram monitorowania i ewaluacji. Aby ułatwić płynne przejście z systemu ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

²³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

nr 508/2014²⁵ na system ustanowiony niniejszym rozporządzeniem, należy również przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 290 Traktatu w odniesieniu do ustanowienia warunków przejściowych.

- (50) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do zatwierdzania i zmian programów operacyjnych oraz zatwierdzania i zmian krajowych planów prac dotyczących gromadzenia danych, a także w odniesieniu do zawieszenia płatności i korekt finansowych.
- (51) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do procedur, formatu i harmonogramu przedkładania krajowych planów prac dotyczących gromadzenia danych oraz przedstawiania rocznych sprawozdań z realizacji celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 (Dz.U. L 149 z 20.5.2014, s. 1).

TYTUŁ I: RAMY OGÓLNE

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Rozporządzenie określa priorytety EFMR, jego budżet na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady szczegółowe, które dotyczą zapewniania takiego finansowania i uzupełniają zasady ogólne mające zastosowanie do EFMR na podstawie rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów].

Artykuł 2

Zakres geograficzny

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do operacji prowadzonych na terytorium Unii, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej.

Artykuł 3

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia oraz nie naruszając przepisów ust. 2, stosuje się definicje, o których mowa w art. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1379/2013, art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009 oraz art. 2 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów].
2. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
 - 1) „działanie łączone” oznacza działania wspierane z budżetu Unii, w tym działania w ramach instrumentów łączonych zgodnie z art. 2 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii], łączące bezzwrotne formy wsparcia lub instrumenty finansowe z budżetu Unii oraz zwrotne formy wsparcia z instytucji finansowania rozwoju lub innych publicznych instytucji finansowych, a także z komercyjnych instytucji finansowych i od inwestorów;
 - 2) „wspólny mechanizm wymiany informacji” (CISE) oznacza zbiór systemów stworzony w celu wspierania wymiany informacji między organami prowadzącymi nadzór morski, między sektorami i ponad granicami, tak aby organy te dysponowały szerszą wiedzą o działaniach na morzu;
 - 3) „straż przybrzeżna” oznacza organy krajowe wykonujące funkcje straży przybrzeżnej, które obejmują bezpieczeństwo morskie, ochronę na morzu, odprawę celną na morzu, zapobieganie nielegalnemu handlowi i przemytowi oraz ich zwalczanie, związane z tym ściganie przestępstw na morzu, morską

kontrolę graniczną, nadzór morski, ochronę środowiska morskiego, działania poszukiwawczo-ratownicze, reagowanie na wypadki i katastrofy, kontrolę rybołówstwa oraz inne działania związane z tymi funkcjami;

- 4) „europejska sieć informacji i obserwacji środowiska morskiego” (EMODnet) oznacza partnerstwo, w ramach którego kompiluje się dane i metadane morskie, aby te rozproszone zasoby były dostępne i bardziej funkcjonalne z punktu widzenia użytkowników publicznych i prywatnych dzięki zapewnieniu zweryfikowanych, interoperacyjnych i zharmonizowanych danych o morzu;
- 5) „zwiad rybacki” oznacza połów stad, których dotąd nie poławiano albo nie poławiano przy użyciu określonego rodzaju narzędzi lub określonej techniki w ciągu poprzednich dziesięciu lat;
- 6) „rybak” oznacza każdą osobę fizyczną zajmującą się zarobkową działalnością połowową, uznaną przez dane państwo członkowskie;
- 7) „rybołówstwo śródlądowe” oznacza działalność połowową prowadzoną w celach zarobkowych na wodach śródlądowych przez statki lub inne urządzenia, w tym stosowane do połowów pod lodem;
- 8) „międzynarodowe zarządzanie oceanami” oznacza inicjatywę UE na rzecz ulepszenia nadrzędnych ram obejmujących międzynarodowe i regionalne procesy, umowy, porozumienia, zasady i instytucje przy pomocy spójnych i międzysektorowych rozwiązań opartych na określonych zasadach, aby zapewnić zdrowy stan, bezpieczeństwo i czystość mórz i oceanów, ochronę na nich oraz zrównoważone zarządzanie nimi;
- 9) „polityka morska” oznacza politykę unijną, której celem jest wspieranie zintegrowanego i spójnego procesu decyzyjnego, by zmaksymalizować zrównoważony rozwój, wzrost gospodarczy i spójność społeczną w Unii, a zwłaszcza na obszarach przybrzeżnych i wyspiarskich oraz w regionach najbardziej oddalonych, jak również w sektorach zrównoważonej niebieskiej gospodarki, za pomocą spójnej polityki dotyczącej spraw morskich oraz odpowiedniej współpracy międzynarodowej;
- 10) „ochrona na morzu i nadzór morski” oznaczają kompleksowe działania polegające na zrozumieniu, w razie potrzeby na zapobieganiu oraz na zarządzaniu, prowadzone w odniesieniu do wszystkich zdarzeń i działań związanych z obszarem morskim, które mogłyby mieć wpływ na bezpieczeństwo na morzu i ochronę na morzu, ściganie przestępstw, obronność, kontrolę granic, ochronę środowiska morskiego, kontrolę rybołówstwa, handel lub interes gospodarczy Unii;
- 11) „planowanie przestrzenne obszarów morskich” oznacza proces, w ramach którego właściwe organy państw członkowskich analizują i organizują działalność ludzką na obszarach morskich, aby osiągnąć cele ekologiczne, gospodarcze i społeczne;
- 12) „inwestycje produkcyjne w akwakulturę” oznaczają inwestycje w budowę, rozbudowę, modernizację lub wyposażenie obiektów produkcyjnych w sektorze akwakultury;
- 13) „strategia na rzecz basenu morskiego” oznacza zintegrowane ramy, które służą do rozwiązywania wspólnych związanych z morzem problemów, z którymi

borykają się państwa członkowskie (a w stosownych przypadkach również państwa trzecie), w basenie morskim lub co najmniej jednym podobszarze basenu morskiego, a także służą do wspierania współpracy i koordynacji w celu osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej; strategię opracowuje Komisja we współpracy z odnośnymi państwami, ich regionami i innymi zainteresowanymi stronami zależnie od przypadku;

- 14) „łodziowe rybołówstwo przybrzeżne” oznacza połowy prowadzone przez statki rybackie o długości całkowitej poniżej 12 metrów i niekorzystające z narzędzi ciągnionych wymienionych w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1967/2006²⁶;
- 15) „zrównoważona niebieska gospodarka” oznacza wszystkie sektorowe i międzysektorowe działania gospodarcze prowadzone na całym jednolitym rynku, związane z oceanami, morzami, wybrzeżami i wodami śródlądowymi (w tym w regionach najbardziej oddalonych oraz państwach śródlądowych Unii), obejmujące sektory wschodzące i nierynkowe wyroby i usługi oraz zgodne z przepisami Unii w zakresie środowiska.

Artykuł 4

Priorytety

EFMR musi wносить wkład w realizację WPRyb i polityki morskiej. Priorytety funduszu są następujące:

- 1) wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza;
- 2) wkład w bezpieczeństwo żywnościowe w Unii dzięki konkurencyjności i zrównoważoności w akwakulturze oraz na rynkach;
- 3) wkład w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz wsparcie dobrobytu społeczności nadbrzeżnych;
- 4) poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami oraz wkład w bezpieczeństwo oraz czystość mórz i oceanów, ochronę na nich, a także zrównoważone zarządzanie nimi.

Wsparcie z EFMR musi wносить wkład w realizację celów Unii związanych ze środowiskiem oraz łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej. Wkład ten musi być monitorowany zgodnie z metodyką określoną w załączniku IV.

²⁶

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1967/2006 z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie środków zarządzania zrównoważoną eksploatacją zasobów rybołówstwa Morza Śródziemnego, zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 2847/93 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1626/94 (Dz.U. L 409 z 30.12.2006, s. 11).

ROZDZIAŁ II

Ramy finansowe

Artykuł 5

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację EFMR na lata 2021–2027 wynosi 6 140 000 000 EUR według cen bieżących.
2. Część puli środków finansowych przydzieloną na EFMR na podstawie tytułu II wykonuje się według metody zarządzania dzielonego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] oraz art. 63 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii].
3. Część puli środków finansowych przydzielona na EFMR na podstawie tytułu III jest wykonywana albo bezpośrednio przez Komisję zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii], albo według metody zarządzania pośredniego zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. c) wspomnianego rozporządzenia.

Artykuł 6

Zasoby budżetowe objęte zarządzaniem dzielonym

1. Część puli środków finansowych objęta zarządzaniem dzielonym, jak określono w tytule II, wynosi 5 311 000 000 EUR według cen bieżących, zgodnie z rocznym podziałem ustanowionym w załączniku V.
2. W przypadku operacji realizowanych w regionach najbardziej oddalonych każde zainteresowane państwo członkowskie przeznacza – w ramach unijnego wsparcia finansowego określonego w załączniku V – co najmniej:
 - a) 102 000 000 EUR dla Azorów i Madery;
 - b) 82 000 000 EUR dla Wysp Kanaryjskich;
 - c) 131 000 000 EUR dla Gwadelupy, Gujany Francuskiej, Martyniki, Majotty, Reunion oraz Saint-Martin.
3. Rekompensata, o której mowa w art. 21, nie może przekraczać 50 % każdej z przydzielonych alokacji, o których mowa w ust. 2 lit. a), b) i c).
4. Co najmniej 15 % unijnego wsparcia finansowego przydzielonego każdemu państwu członkowskiemu przeznacza się na obszary wsparcia, o których mowa w art. 19 i 20. Państwa członkowskie, które nie mają dostępu do wód Unii, mogą stosować niższy odsetek w odniesieniu do zakresu zadań związanych z kontrolą oraz gromadzeniem danych.
5. Unijne wsparcie finansowe z EFMR przydzielone każdemu państwu członkowskiemu na obszary wsparcia, o których mowa w art. 17 ust. 2 i art. 18, nie może przekroczyć wyższego z dwóch następujących progów:

- a) 6 000 000 EUR; albo
 - b) 10 % unijnego wsparcia finansowego przydzielonego każdemu państwu członkowskiemu.
6. Zgodnie z art. 30–32 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] w ramach EFMR można przydzielać wsparcie na pomoc techniczną na skuteczną administrację i stosowanie tego funduszu z inicjatywy państwa członkowskiego.

Artykuł 7

Podział zasobów finansowych w ramach zarządzania dzielonego

Zasoby dostępne na zobowiązania państw członkowskich, o których mowa w art. 6 ust. 1, na lata 2021–2027, określono w tabeli w załączniku V.

Artykuł 8

Zasoby budżetowe objęte zarządzaniem bezpośrednim i pośrednim

1. Część puli środków finansowych podlegająca zarządzaniu bezpośredniemu i pośredniemu, jak określono w tytule III, wynosi 829 000 000 EUR według cen bieżących.
2. Kwota, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystana na pomoc techniczną i administracyjną związaną z wykonywaniem EFMR, np. na działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrolę, audyt i ocenę, w tym na systemy informatyczne dla przedsiębiorstw.

W szczególności, z inicjatywy Komisji oraz z zastrzeżeniem pułapu wynoszącego 1,7 % puli środków finansowych, o której mowa w art. 5 ust. 1, w ramach EFMR można przydzielać wsparcie na:

- a) pomoc techniczną na wdrożenie niniejszego rozporządzenia, zgodnie z art. 29 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów];
 - b) przygotowanie, monitorowanie i ocenę umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów i uczestnictwo Unii w regionalnych organizacjach ds. rybołówstwa;
 - c) ustanowienie europejskiej sieci lokalnych grup działania.
3. W ramach EFMR przydziela się wsparcie na koszty działań informacyjno-komunikacyjnych związanych z wdrożeniem niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ III

Programowanie

Artykuł 9

Programowanie wsparcia objętego zarządzaniem dzielonym

1. Zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] każde państwo członkowskie przygotowuje jeden program realizacji priorytetów, o których mowa w art. 4.
2. Wsparcie na podstawie tytułu II jest usystematyzowane zgodnie z obszarami wsparcia określonymi w załączniku II.
3. Oprócz elementów, o których mowa w art. 17 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], program musi zawierać:
 - a) analizę sytuacji pod względem mocnych i słabych stron oraz możliwości i zagrożeń, a także określenie potrzeb, jakie należy zaspokoić na odpowiednim obszarze geograficznym, w tym, w stosownych przypadkach, w basenach morskich objętych programem;
 - b) plan działania dotyczący łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego, o którym mowa w art. 15;
 - c) w stosownych przypadkach – plan działania dotyczący regionów najbardziej oddalonych, o którym mowa w ust. 4.
4. Jako część programu zainteresowane państwa członkowskie opracowują plan działania dotyczący każdego ze swoich regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 6 ust. 2; plan ten musi zawierać:
 - a) strategię zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa oraz rozwoju sektorów zrównoważonej niebieskiej gospodarki;
 - b) opis planowanych głównych działań oraz odpowiadające im środki finansowe, w tym:
 - (i) wsparcie strukturalne dla sektora rybołówstwa i akwakultury na podstawie tytułu II;
 - (ii) rekompensatę za koszty dodatkowe, o której mowa w art. 21;
 - (iii) wszelkie inne inwestycje w zrównoważoną niebieską gospodarkę, które są niezbędne, by zapewnić zrównoważony rozwój obszarów przybrzeżnych.
5. W odniesieniu do każdego basenu morskiego Komisja sporządzi analizę, w której wskaże wspólne mocne i słabe strony basenu morskiego z punktu widzenia realizacji celów WPRyb, o których mowa w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013. W stosownych przypadkach w analizie tej uwzględnia się obowiązujące strategie na rzecz basenów morskich i strategie makroregionalne.
6. Komisja oceni programy zgodnie z art. 18 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów]. W ocenie tej Komisja uwzględni w szczególności:
 - a) maksymalizację wkładu programu w priorytety, o których mowa w art. 4;

- b) równowagę między zdolnością połowową flot a dostępnymi uprawnieniami do połowów, będącą co roku przedmiotem sprawozdania państw członkowskich zgodnie z art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - c) w stosownych przypadkach – wieloletnie plany zarządzania przyjęte na mocy art. 9 i 10 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, plany zarządzania przyjęte na mocy art. 19 rozporządzenia Rady (WE) nr 1967/2006 oraz zalecenia regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem, jeżeli mają zastosowanie do Unii;
 - d) wdrożenie obowiązku wyładunku, o którym mowa w art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - e) najnowsze dane dotyczące wyników społeczno-ekonomicznych zrównoważonej niebieskiej gospodarki, w szczególności w sektorze rybołówstwa i akwakultury;
 - f) w stosownych przypadkach – analizy, o których mowa w ust. 5;
 - g) wkład programu w ochronę i odbudowę ekosystemów morskich, przy czym wsparcie związane z obszarami Natura 2000 jest zgodne z priorytetowymi ramami działań ustanowionymi zgodnie z art. 8 ust. 4 dyrektywy 92/43/EWG;
 - h) wkład programu w ograniczenie ilości odpadów morskich zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady xx/xx [dyrektywa w sprawie ograniczenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko]²⁷;
 - i) wkład programu w łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej.
7. Z zastrzeżeniem art. 18 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu zatwierdzenia programu. Komisja zatwierdza proponowany program, pod warunkiem że przedstawiono niezbędne informacje.
8. Z zastrzeżeniem art. 19 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu zatwierdzenia zmian w programie.

Artykuł 10

Programowanie wsparcia objętego zarządzaniem bezpośrednim i pośrednim

Tytuł III wykonuje się poprzez programy prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii]. W stosownych przypadkach programy prac określają całkowitą kwotę zarezerwowaną na działania łączone, o których mowa w art. 47.

²⁷ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

TYTUŁ II: WSPARCIE OBJĘTE ZARZĄDZANIEM DZIELONYM

ROZDZIAŁ I

Ogólne zasady przyznawania wsparcia

Artykuł 11

Pomoc państwa

1. Nie naruszając przepisów ust. 2, do pomocy przyznawanej przez państwa członkowskie przedsiębiorstwom sektora rybołówstwa i akwakultury mają zastosowanie art. 107, 108 i 109 Traktatu.
2. Art. 107, 108 i 109 Traktatu nie mają jednak zastosowania do płatności dokonywanych przez państwa członkowskie na podstawie niniejszego rozporządzenia i w ramach zakresu stosowania art. 42 Traktatu.
3. Przepisy krajowe ustanawiające finansowanie ze środków publicznych w szerszym zakresie, niż wynika to z przepisów niniejszego rozporządzenia dotyczących płatności, o których mowa w ust. 2, podlegają w całości przepisom ust. 1.

Artykuł 12

Dopuszczalność wniosków

1. Wniosek beneficjenta o wsparcie z EFMR uznaje się za niedopuszczalny przez określony okres ustalony na podstawie ust. 4, jeżeli właściwy organ stwierdził, że ten beneficjent:
 - a) dopuścił się poważnego naruszenia przepisów określonego w art. 42 rozporządzenia Rady (WE) nr 1005/2008²⁸ lub art. 90 rozporządzenia Rady (WE) nr 1224/2009 lub w innych aktach prawnych przyjętych przez Parlament Europejski i Radę;
 - b) był zaangażowany w działalność statków rybackich wymienionych w unijnym wykazie statków NNN zgodnie z art. 40 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1005/2008 lub działalność statku pływającego pod banderą jednego z państw uznanych za niewspółpracujące państwa trzecie zgodnie z art. 33 tego rozporządzenia, zarządzał takimi statkami lub był ich właścicielem; lub

²⁸

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1005/2008 z dnia 29 września 2008 r. ustanawiające wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania, zmieniające rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1936/2001 i (WE) nr 601/2004 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 1093/94 i (WE) nr 1447/1999 (Dz.U. L 286 z 29.10.2008, s. 1).

- c) jeżeli składany wniosek dotyczy wsparcia na podstawie art. 23 – popełnił którekolwiek z przestępstw przeciwko środowisku określonych w art. 3 i 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE²⁹.
2. Po złożeniu wniosku beneficjent jest nadal zobowiązany do spełniania warunków dopuszczalności, o których mowa w ust. 1, przez cały okres realizacji operacji oraz okres pięciu lat po dokonaniu końcowej płatności na rzecz tego beneficjenta.
3. Bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych przepisów krajowych uzgodnionych w umowie partnerstwa, którą zawarto z zainteresowanym państwem członkowskim, wniosek beneficjenta uznaje się za niedopuszczalny przez określony okres ustalony na podstawie ust. 4, jeżeli właściwy organ stwierdził, że ten beneficjent jest winny nadużycia finansowego w rozumieniu art. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371³⁰.
4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 52, dotyczących:
- a) określenia progu determinującego niedopuszczalność oraz długości okresu niedopuszczalności, o którym mowa w ust. 1 i 3; ten okres musi być proporcjonalny do charakteru, wagi, czasu trwania i powtarzalności poważnych naruszeń, przestępstw lub nadużyć finansowych i musi wynosić co najmniej rok;
- b) odpowiednich dat rozpoczęcia lub zakończenia okresu, o którym mowa w ust. 1 i 3.
5. Państwa członkowskie zobowiązują beneficjentów, którzy składają wniosek w ramach EFMR, do tego, by przedstawili instytucji zarządzającej podpisane oświadczenie potwierdzające, że spełniają kryteria wymienione w ust. 1 i 3. Przed zatwierdzeniem operacji państwa członkowskie weryfikują prawdziwość tego oświadczenia w oparciu o informacje dostępne w krajowych rejestrach naruszeń przepisów, o których mowa w art. 93 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009, lub w oparciu o wszelkie inne dostępne dane.

Do celów weryfikacji, o której mowa w akapicie pierwszym, państwo członkowskie przedstawia, na wniosek innego państwa członkowskiego, informacje zawarte w swoim krajowym rejestrze naruszeń przepisów, o którym mowa w art. 93 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009.

Artykuł 13

Operacje niekwalifikowalne

Do wsparcia z EFMR nie kwalifikują się następujące operacje:

- a) operacje, które zwiększają zdolność połowową statku rybackiego lub pomagają w nabyciu sprzętu, który zwiększa możliwości statku rybackiego w zakresie lokalizacji ryb;

²⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne (Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 28).

³⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- b) budowa i nabycie statków rybackich lub przywóz statków rybackich, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej;
- c) transfer statków rybackich do państw trzecich lub zmiana bandery statków rybackich na banderę państwa trzeciego, w tym poprzez zakładanie spółek *joint venture* z partnerami z tych państw;
- d) tymczasowe lub trwale zaprzestanie działalności połowowej, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej;
- e) zwiad rybacki;
- f) przeniesienie własności przedsiębiorstwa;
- g) bezpośrednie zarybianie, chyba że zostało ono wyraźnie przewidziane w unijnym akcie prawnym jako środek ochrony lub polega na zarybianiu eksperymentalnym;
- h) budowa nowych portów, nowych miejsc wyładunku lub nowych miejsc sprzedaży aukcyjnej;
- i) mechanizmy interwencji na rynku, których celem jest czasowe lub trwałe wycofanie produktów rybołówstwa lub akwakultury z obrotu, aby zmniejszyć podaż w celu zapobieżenia spadkowi cen lub w celu spowodowania wzrostu cen; analogicznie – operacje przechowywania w łańcuchu logistycznym, które w sposób umyślny albo nieumyślny wywołałyby takie same skutki;
- j) inwestycje na statkach rybackich, które są niezbędne do zapewnienia zgodności z wymogami przewidzianymi w prawie unijnym lub krajowym, w tym wymogami związanymi z obowiązkami Unii w kontekście regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem;
- k) inwestycje na statkach rybackich, które w ciągu dwóch lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o wsparcie prowadziły działalność połowową na morzu przez mniej niż 60 dni w roku.

ROZDZIAŁ II

Priorytet 1: wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza

SEKCJA 1

WARUNKI OGÓLNE

Artykuł 14

Ogólny zakres wsparcia

1. Wsparcie przydzielane na podstawie niniejszego rozdziału musi wносить wkład w realizację celów WPRyb związanych ze środowiskiem, gospodarką, społeczeństwem i zatrudnieniem, o których mowa w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.

2. Jeżeli danemu statkowi przydzielono wsparcie na podstawie niniejszego rozdziału, statek ten nie może być przedmiotem transferu ani zmiany bandery poza granice Unii przez co najmniej pięć lat po dokonaniu końcowej płatności na rzecz operacji objętej wsparciem.
3. Z wyjątkiem art. 15 i 17 wsparcie przydzielane na podstawie niniejszego rozdziału ma również zastosowanie do rybołówstwa śródlądowego.

SEKCJA 2

ŁODZIOWE RYBOŁÓWSTWO PRZYBRZEŻNE

Artykuł 15

Plan działania dotyczący łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego

1. Jako część programu państwa członkowskie opracowują plan działania dotyczący łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego, zawierający strategię rozwoju rentownego i zrównoważonego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego. W stosownych przypadkach strategia ta obejmuje następujące sekcje:
 - a) dostosowanie zdolności połowowej i zarządzanie nią;
 - b) wspieranie niskoemisyjnych praktyk połowowych o niskim wpływie i odpornych na zmianę klimatu, które powodują jak najmniejsze szkody w środowisku morskim;
 - c) wzmocnienie łańcucha wartości sektora i wspieranie strategii marketingowych;
 - d) wspieranie umiejętności, wiedzy, innowacji i budowania zdolności;
 - e) poprawa zdrowia, bezpieczeństwa i warunków pracy na statkach rybackich;
 - f) większy stopień zgodności z wymogami dotyczącymi gromadzenia danych, identyfikowalności, monitorowania, kontroli i nadzoru;
 - g) udział we wspólnym zarządzaniu przestrzenią morską, w tym chronionymi obszarami morskimi i obszarami Natura 2000;
 - h) dywersyfikacja działań w szeroko pojętej zrównoważonej niebieskiej gospodarce;
 - i) wspólna organizacja i udział w procesach decyzyjnych i doradczych.
2. Plan działania uwzględnia niewiążące wytyczne FAO na rzecz ochrony zrównoważonego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego oraz – w stosownych przypadkach – regionalny plan działania dotyczący łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego przyjęty przez Generalną Komisję Rybołówstwa Morza Śródziemnego.
3. Na potrzeby monitorowania realizacji strategii, o której mowa w ust. 1, w planie działania ustanawia się szczegółowe cele pośrednie i cele końcowe związane z odpowiednimi wskaźnikami ustanowionymi w ramach monitorowania i ewaluacji, o których mowa w art. 37.

Artykuł 16

Inwestycje na statkach do łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego

1. Wsparcie w ramach EFMR można przydzielać na następujące inwestycje związane ze statkami łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego, które należą do segmentu floty, w stosunku do którego najnowsze sprawozdanie dotyczące zdolności połowowej, o którym mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, wykazało równowagę między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów dostępnymi dla tego segmentu:
 - a) pierwsze nabycie statku rybackiego przez młodego rybaka, który w momencie złożenia wniosku nie ukończył jeszcze 40 lat i który pracował jako rybak przez co najmniej pięć lat lub zdobył odpowiednie kwalifikacje zawodowe;
 - b) wymiana lub modernizacja silnika głównego lub dodatkowego.
2. Statki, o których mowa w ust. 1, muszą być wyposażone na potrzeby rybołówstwa morskiego i liczyć 5–30 lat.
3. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1 lit. b), można przydzielić wyłącznie pod następującymi warunkami:
 - a) moc (w kW) nowego lub zmodernizowanego silnika nie może być większa niż moc obecnego silnika;
 - b) wielkość odpowiadająca ewentualnemu zmniejszeniu zdolności połowowej (w kW), które wynika z wymiany lub modernizacji silnika głównego lub dodatkowego, zostaje nieodwołalnie usunięta z unijnego rejestru floty rybackiej;
 - c) państwo członkowskie dokonało kontroli fizycznej mocy silnika statku rybackiego, aby sprawdzić, czy nie przekroczono mocy silnika określonej w licencji połowowej.
4. Wsparcia na podstawie niniejszego artykułu nie przyznaje się, jeżeli ocena równowagi pomiędzy zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów zawarta w najnowszym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, dotyczącym segmentu floty, do której należy odnośny statek, nie została opracowana na podstawie wskaźników biologicznych, gospodarczych i dotyczących wykorzystania statku, które to wskaźniki zawarto we wspólnych wytycznych określonych we wspomnianym rozporządzeniu.

SEKCJA 3

KONKRETNE OBSZARY WSPARCIA

Artykuł 17

Zarządzanie rybołówstwem i flotami rybackimi

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na zarządzanie rybołówstwem i flotami rybackimi.

2. Jeżeli wsparcie, o którym mowa w ust. 1, przydziela się w formie rekompensaty za trwale zaprzestanie działalności połowowej, muszą zostać spełnione następujące warunki:
- a) zaprzestanie działalności stanowi jedno z narzędzi w planie działania, o którym mowa w art. 22 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - b) zaprzestanie działalności polega na zezłomowaniu statku rybackiego lub jego wycofaniu z eksploatacji i dostosowaniu do działań niestanowiących zarobkowej działalności połowowej, zgodnie z celami WPRyb i planami wieloletnimi;
 - c) statek rybacki jest zarejestrowany jako aktywny oraz w ciągu ostatnich trzech lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o wsparcie prowadził działalność połowową na morzu przez co najmniej 120 dni w roku;
 - d) równoważna zdolność połowowa została nieodwołalnie usunięta z unijnego rejestru floty rybackiej, a licencje i upoważnienia połowowe zostały nieodwołalnie cofnięte, zgodnie z art. 22 ust. 5 i 6 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013; oraz
 - e) w ciągu pięciu lat od otrzymania wsparcia beneficjentowi nie wolno zarejestrować żadnego statku rybackiego.
3. Wsparcie na trwale zaprzestanie działalności połowowej, o którym mowa w ust. 2, wykonuje się poprzez finansowanie niepowiązane z kosztami, zgodnie z art. 46 lit. a) i art. 89 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], oraz na podstawie:
- a) spełnienia warunków zgodnie z art. 46 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów]; oraz
 - b) osiągnięcia rezultatów zgodnie z art. 46 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów].

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 52, w celu ustanowienia warunków, o których mowa w lit. a) i które są związane z wdrażaniem środków ochrony określonych w art. 7 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.

4. Wsparcia na podstawie ust. 2 nie przyznaje się, jeżeli ocena równowagi pomiędzy zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów zawarta w najnowszym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, dotyczącym segmentu floty, do której należy odnośny statek, nie została opracowana na podstawie wskaźników biologicznych, gospodarczych i dotyczących wykorzystania statku, które to wskaźniki zawarto we wspólnych wytycznych określonych we wspomnianym rozporządzeniu.

Artykuł 18

Nadzwyczajne zaprzestanie działalności połowowej

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na rekompensatę za nadzwyczajne zaprzestanie działalności połowowej, które wynika z:
- a) wprowadzenia środków ochrony, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a), b), c) oraz j) rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, lub równoważnych środków

- ochrony przyjętych przez regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem, jeżeli mają zastosowanie do Unii;
- b) wprowadzenia przez Komisję środków w przypadku poważnego zagrożenia dla żywych zasobów morza, jak określono w art. 12 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - c) wstrzymania – spowodowanego siłą wyższą – stosowania umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów lub protokołu do takiej umowy; lub
 - d) klęsk żywiołowych lub incydentów środowiskowych, oficjalnie uznanych przez właściwe organy odpowiedniego państwa członkowskiego.
2. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, można przydzielić tylko wtedy, gdy:
- a) zarobkowa działalność odnośnego statku została wstrzymana na co najmniej 90 kolejnych dni; oraz
 - b) straty ekonomiczne poniesione w wyniku zaprzestania działalności połowowej wynoszą więcej niż 30 % rocznego obrotu odnośnego przedsiębiorstwa, obliczonego na podstawie średniego obrotu przedsiębiorstwa w poprzednich trzech latach kalendarzowych.
3. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, przydziela się jedynie:
- a) właścicielom statków rybackich, które są zarejestrowane jako aktywne oraz w ciągu ostatnich trzech lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o wsparcie prowadziły działalność połowową na morzu przez co najmniej 120 dni w roku; lub
 - b) rybakom, którzy w ciągu ostatnich trzech lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o wsparcie przez co najmniej 120 dni w roku pracowali na morzu na unijnym statku rybackim, którego dotyczy nadzwyczajne zaprzestanie.
- Odniesienia do liczby dni na morzu w niniejszym ustępie nie stosuje się do połowów węgorza.
4. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, może być przydzielane na okres wynoszący maksymalnie 6 miesięcy na statek w latach 2021–2027.
5. W okresie zaprzestania działalności cała działalność połowowa prowadzona przez odnośne statki i odnośnych rybaków zostaje faktycznie zawieszona. Właściwy organ upewnia się, że dany statek zaprzestał wszelkiej działalności połowowej w okresie nadzwyczajnego zaprzestania działalności oraz że zapobieżono nadmiernej rekompensacie wynikającej z wykorzystywania statku do innych celów.

Artykuł 19

Kontrola i egzekwowanie

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na rozwój i wdrażanie unijnego systemu kontroli rybołówstwa, o którym mowa w art. 36 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, określonego szczegółowo w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1224/2009.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 13 lit. j) wsparcie, o którym mowa w ust. 1, może również obejmować:

- a) wyłącznie w przypadku statków rybackich do łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego – zakup i instalację na statkach niezbędnych elementów obowiązkowych systemów śledzenia statków i elektronicznego raportowania, stosowanych na potrzeby kontroli;
 - b) zakup i instalację na statkach niezbędnych elementów obowiązkowych elektronicznych systemów zdalnego monitorowania, stosowanych do kontroli wypełnienia obowiązku wyładunku, o którym mowa w art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - c) zakup i instalację na statkach urządzeń do obowiązkowego pomiaru ciągłego i obowiązkowej rejestracji mocy napędowej silnika.
3. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, może również wносить wkład do nadzoru morskiego, o którym mowa w art. 28, oraz do współpracy europejskiej w zakresie funkcji straży przybrzeżnej, o której mowa w art. 29.
 4. Na zasadzie odstępstwa od art. 2 wsparcie określone w ust. 1 można przydzielać również na operacje prowadzone poza terytorium Unii.

Artykuł 20

Gromadzenie i przetwarzanie danych do celów zarządzania rybołówstwem i celów naukowych

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na gromadzenie i wykorzystywanie danych do celów zarządzania rybołówstwem i celów naukowych oraz zarządzanie tymi danymi, o czym mowa w art. 25 ust. 1 i 2 oraz art. 27 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 i co określono szczegółowo w rozporządzeniu (UE) 2017/1004, na podstawie krajowych planów prac, o których mowa w art. 6 rozporządzenia (UE) 2017/1004.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 2 wsparcie określone w ust. 1 można przydzielać również na operacje prowadzone poza terytorium Unii.
3. Komisja może przyjąć akty wykonawcze w celu ustanowienia zasad dotyczących procedur, formatu i harmonogramów przedkładania krajowych planów prac, o których mowa w ust. 1. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 53 ust. 2.
4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu zatwierdzenia lub zmiany krajowych planów prac, o których mowa w ust. 1, do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, od którego plan prac ma mieć zastosowanie.

Artykuł 21

Rekompensata za koszty dodatkowe związane z produktami rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na rekompensatę za dodatkowe koszty poniesione przez beneficjentów, którzy zajmują się połowami, chowem i hodowlą, przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu określonych produktów rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 6 ust. 2.

2. Każde zainteresowane państwo członkowskie określa dla regionów, o których mowa w ust. 1, wykaz produktów rybołówstwa i akwakultury oraz ilości tych produktów, które kwalifikują się do rekompensaty, według kryteriów ustanowionych na podstawie ust. 7.
3. Przy ustalaniu wykazu i ilości, o których mowa w ust. 2, państwa członkowskie uwzględniają wszystkie istotne czynniki, w szczególności konieczność zapewnienia, aby rekompensata była zgodna z przepisami WPRyb.
4. Rekompensaty nie przyznaje się dla produktów rybołówstwa i akwakultury:
 - a) złowionych przez statki państw trzecich, z wyjątkiem statków rybackich pływających pod banderą Wenezueli i prowadzących działalność na wodach Unii, zgodnie z decyzją Rady (UE) 2015/1565³¹;
 - b) złowionych przez unijne statki rybackie, które nie są zarejestrowane w jednym z portów znajdujących się w regionach, o których mowa w ust. 1;
 - c) przywiezionych z państw trzecich.
5. Ust. 4 lit. b) nie ma zastosowania, jeżeli istniejący potencjał przemysłu przetwórczego w danym regionie najbardziej oddalonym jest większy niż ilość dostarczonego surowca.
6. Aby zapobiec nadmiernej rekompensacie, przy wypłacie rekompensaty na rzecz beneficjentów, którzy prowadzą działalność określoną w ust. 1 w regionach najbardziej oddalonych lub posiadają statki zarejestrowane w jednym z portów tych regionów, uwzględnia się:
 - a) dla każdego produktu rybołówstwa lub akwakultury lub kategorii produktów – koszty dodatkowe wynikające ze szczególnych utrudnień występujących w odnośnych regionach; oraz
 - b) wszelkie inne rodzaje interwencji publicznej mające wpływ na poziom kosztów dodatkowych.
7. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 52 w celu ustanowienia kryteriów obliczania kosztów dodatkowych wynikających ze szczególnych utrudnień występujących w odnośnych regionach.

Artykuł 22

Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej mórz i obszarów przybrzeżnych oraz ekosystemów morskich i przybrzeżnych

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej mórz i obszarów przybrzeżnych oraz ekosystemów morskich i przybrzeżnych, w tym w wodach śródlądowych.
2. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, może obejmować:

³¹ Decyzja Rady (UE) 2015/1565 z dnia 14 września 2015 r. w sprawie zatwierdzenia w imieniu Unii Europejskiej deklaracji w sprawie przyznania uprawnień do połowów na wodach UE w wyłącznej strefie ekonomicznej u wybrzeży Gujany Francuskiej statkom rybackim pływającym pod banderą Boliwariańskiej Republiki Wenezueli (Dz.U. L 244 z 14.9.2015, s. 55).

- a) rekompensaty dla rybaków za wyławianie z morza utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich;
- b) inwestycje w portach w celu zapewnienia odpowiednich urządzeń do odbioru utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich wyłowionych z morza;
- c) działania zmierzające do osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska w środowisku morskim, zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 2008/56/WE;
- d) wdrażanie środków ochrony przestrzennej ustanowionych zgodnie z art. 13 ust. 4 dyrektywy 2008/56/WE;
- e) zarządzanie obszarami Natura 2000 oraz ich odbudowę i monitorowanie, zgodnie z priorytetowymi ramami działań ustanowionymi zgodnie z art. 8 dyrektywy 92/43/EWG;
- f) ochronę gatunków na mocy dyrektywy 92/43/EWG i dyrektywy 2009/147/WE, zgodnie z priorytetowymi ramami działań ustanowionymi zgodnie z art. 8 dyrektywy 92/43/EWG.

ROZDZIAŁ III

Priorytet 2: wkład w bezpieczeństwo żywnościowe w Unii dzięki konkurencyjności i równoważności w akwakulturze oraz na rynkach

Artykuł 23

Akwakultura

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na promowanie zrównoważonej akwakultury, jak określono w art. 34 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013. EFMR może również wspierać zdrowie i dobrostan zwierząt w akwakulturze zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429³² oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014³³.
2. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, musi być zgodne z wieloletnimi krajowymi planami strategicznymi na rzecz rozwoju akwakultury, o których mowa w art. 34 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.
3. Wsparcie na inwestycje produkcyjne w akwakulturę na podstawie niniejszego artykułu można przydzielać jedynie w postaci instrumentów finansowych

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1).

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiające przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczanego do reprodukcji roślin, zmieniające dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylające decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 1).

przewidzianych w art. 52 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] oraz z funduszu InvestEU zgodnie z art. 10 wspomnianego rozporządzenia.

Artykuł 24

Wprowadzanie do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury

W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na działania, które przyczyniają się do realizacji celów wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, o których mowa w art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, określonych szczegółowo w rozporządzeniu (UE) nr 1379/2013. Można ponadto przydzielać wsparcie na działania wspierające wprowadzanie do obrotu, jakość i wartość dodaną produktów rybołówstwa i akwakultury.

Artykuł 25

Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na inwestycje związane z przetwarzaniem produktów rybołówstwa i akwakultury. Takie wsparcie musi przyczyniać się do realizacji celów wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, o których mowa w art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, określonych szczegółowo w rozporządzeniu (UE) nr 1379/2013.
2. Wsparcie na podstawie niniejszego artykułu można przydzielać jedynie w postaci instrumentów finansowych przewidzianych w art. 52 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] oraz z funduszu InvestEU zgodnie z art. 10 wspomnianego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ IV

Priorytet 3: wkład w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz wsparcie dobrobytu społeczności nadbrzeżnych

Artykuł 26

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na zrównoważony rozwój gospodarek i społeczności lokalnych poprzez rozwój lokalny kierowany przez społeczność określony w art. 25 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów].
2. Na potrzeby wsparcia z EFMR strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o których mowa w art. 26 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] muszą zapewniać, aby społeczności lokalne w lepszy sposób wykorzystywały możliwości zrównoważonej niebieskiej gospodarki i czerpały z nich korzyści, wykorzystując i rozwijając zasoby środowiskowe, kulturowe, społeczne i ludzkie.

Artykuł 27

Wiedza o morzu

W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na gromadzenie i wykorzystywanie danych oraz zarządzanie tymi danymi w celu poszerzenia wiedzy o stanie środowiska morskiego, aby:

- a) wypełniać obowiązki dotyczące monitorowania i wyznaczania obszarów oraz zarządzania nimi na podstawie dyrektywy 92/43/EWG i dyrektywy 2009/147/WE;
- b) wspierać planowanie przestrzenne obszarów morskich, o którym mowa w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE³⁴;
- c) poprawić jakość danych i wymianę danych w ramach europejskiej sieci informacji i obserwacji środowiska morskiego (EMODnet).

ROZDZIAŁ V

Priorytet 4: poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami oraz wkład w bezpieczeństwo oraz czystość mórz i oceanów, ochronę na nich, a także zrównoważone zarządzanie nimi

Artykuł 28

Nadzór morski

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na działania, które przyczyniają się do realizacji celów wspólnego mechanizmu wymiany informacji.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 2 wsparcie określone w ust. 1 niniejszego artykułu można przydzielać również na operacje prowadzone poza terytorium Unii.

Artykuł 29

Współpraca straży przybrzeżnych

1. W ramach EFMR można przydzielać wsparcie na prowadzone przez organy krajowe działania, które wnoszą wkład we współpracę europejską w zakresie funkcji straży przybrzeżnej, o której mowa w art. 53 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624³⁵, art. 2b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

³⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 135).

³⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady, rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 i decyzję Rady 2005/267/WE (Dz.U. L 251 z 16.9.2016, s. 1).

(UE) 2016/1625³⁶ i art. 7a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1626³⁷.

2. Wsparcie na działania, o których mowa w ust. 1, może również wnosić wkład w rozwój i wdrażanie unijnego systemu kontroli rybołówstwa zgodnie z warunkami określonymi w art. 19.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 2 wsparcie określone w ust. 1 można przydzielać również na operacje prowadzone poza terytorium Unii.

ROZDZIAŁ VI

Zasady realizacji według metody zarządzania dzielonego

SEKCJA 1

WSPARCIE Z EFMR

Artykuł 30

Obliczanie kosztów dodatkowych lub dochodów utraconych

Wsparcie przydzielane na podstawie kosztów dodatkowych lub dochodów utraconych przyznaje się w jednej z form, o których mowa w art. 46 lit. a), c), d) oraz e) rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów].

Artykuł 31

Określenie stóp współfinansowania

Maksymalną stopę współfinansowania z EFMR przypadającą na obszar wsparcia określono w załączniku II.

Artykuł 32

Intensywność pomocy publicznej

1. Państwa członkowskie stosują stawkę maksymalnej intensywności pomocy w wysokości 50 % łącznych wydatków kwalifikowalnych związanych z daną operacją.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 w załączniku III określono szczególne stawki maksymalnej intensywności pomocy dla określonych obszarów wsparcia i rodzajów operacji.

³⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1625 z dnia 14 września 2016 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1406/2002 ustanawiające Europejską Agencję Bezpieczeństwa Morskiego (Dz.U. L 251 z 16.9.2016, s. 77).

³⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1626 z dnia 14 września 2016 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 768/2005 ustanawiające Wspólnotową Agencję Kontroli Rybołówstwa (Dz.U. L 251 z 16.9.2016, s. 80).

3. Jeżeli jednej operacji dotyczy kilka z wierszy 2–16 w załączniku III, stosuje się najwyższą stawkę maksymalnej intensywności pomocy.
4. Jeżeli jednej operacji dotyczy jeden lub kilka z wierszy 2–16 w załączniku III i jednocześnie wiersz 1 w tym załączniku, stosuje się stawkę maksymalnej intensywności pomocy określoną w wierszu 1.

SEKCJA 2

ZARZĄDZANIE FINANSAMI

Artykuł 33

Wstrzymanie biegu terminu płatności

1. Zgodnie z art. 90 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], jeżeli dowody wskazują na naruszenie przepisów WPRyb przez państwo członkowskie, Komisja może wstrzymać bieg terminu płatności w przypadku całości lub części wniosku o płatność, jeżeli to naruszenie przepisów ma wpływ na wydatki zawarte we wniosku o płatność, na podstawie których wnioskuje się o płatność okresową.
2. Przed wstrzymaniem, o którym mowa w ust. 1, Komisja informuje odnośne państwo członkowskie o dowodach wskazujących na naruszenie przepisów oraz umożliwia mu przedstawienie uwag w odpowiednim czasie.
3. Wstrzymanie, o którym mowa w ust. 1, musi być proporcjonalne do charakteru, wagi, czasu trwania i powtarzalności naruszenia przepisów.
4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 52, w celu określenia przypadków naruszenia przepisów, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 34

Zawieszenie płatności

1. Zgodnie z art. 91 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] Komisja może przyjąć akty wykonawcze w celu zawieszenia całości lub części płatności okresowych w ramach programu w przypadku poważnego naruszenia przez państwo członkowskie przepisów WPRyb, jeżeli to poważne naruszenie przepisów ma wpływ na wydatki zawarte we wniosku o płatność, na podstawie których wnioskuje się o płatność okresową.
2. Przed zawieszeniem, o którym mowa w ust. 1, Komisja informuje państwo członkowskie, że uważa, iż wystąpiło poważne naruszenie przepisów WPRyb, oraz umożliwia mu przedstawienie uwag w odpowiednim czasie.
3. Zawieszenie, o którym mowa w ust. 1, musi być proporcjonalne do charakteru, wagi, czasu trwania i powtarzalności poważnego naruszenia przepisów.
4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 52, w celu określenia przypadków poważnego naruszenia przepisów, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 35

Korekty finansowe dokonywane przez państwa członkowskie

1. Zgodnie z art. 97 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] państwa członkowskie stosują korekty finansowe w przypadku nieprzestrzegania obowiązków, o których mowa w art. 12 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.
2. W przypadku korekt finansowych, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie ustalają kwotę korekty, która musi być proporcjonalna do charakteru, wagi, czasu trwania i powtarzalności naruszenia lub przestępstwa popełnionego przez beneficjenta oraz do znaczenia wkładu z EFMR dla działalności gospodarczej beneficjenta.

Artykuł 36

Korekty finansowe dokonywane przez Komisję

1. Zgodnie z art. 98 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu dokonania korekt finansowych poprzez anulowanie całości lub części wkładu Unii na rzecz programu, w przypadku gdy w wyniku niezbędnych analiz stwierdzi, że:
 - a) na wydatki ujęte we wniosku o płatność mają wpływ przypadki, w których beneficjent nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 12 ust. 2, i wydatki te nie zostały skorygowane przez państwo członkowskie przed wszczęciem procedury korekty na podstawie niniejszego ustępu;
 - b) na wydatki ujęte we wniosku o płatność mają wpływ przypadki poważnego naruszenia przez państwo członkowskie przepisów WPRyb, które skutkowały zawieszeniem płatności na mocy art. 34 niniejszego rozporządzenia, a dane państwo członkowskie nadal nie jest w stanie wykazać, że podjęło konieczne działania zaradcze, by zapewnić zgodność z obowiązującymi przepisami oraz ich egzekwowanie w przyszłości.
2. Komisja podejmuje decyzję o kwocie korekty, uwzględniając charakter, wagę, czas trwania i powtarzalność poważnego naruszenia przepisów WPRyb przez państwo członkowskie lub beneficjenta oraz znaczenie wkładu z EFMR dla działalności gospodarczej beneficjenta.
3. Jeżeli nie można dokładnie określić kwoty wydatków związanych z naruszeniem przepisów WPRyb przez państwo członkowskie, Komisja stosuje stawkę ryczałtową lub ekstrapolowaną korektę finansową zgodnie z ust. 4.
4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 52, w celu określenia kryteriów ustalania poziomu korekty finansowej, który ma być zastosowany, i kryteriów stosowania stawek ryczałtowych lub ekstrapolowanych korekt finansowych.

SEKCJA 3

MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Artykuł 37

Ramy monitorowania i ewaluacji

1. Wskaźniki odzwierciedlające postępy w realizacji EFMR w odniesieniu do priorytetów określonych w art. 4 przedstawiono w załączniku I.
2. Aby zapewnić skuteczną ocenę EFMR pod względem realizacji jego priorytetów, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 52 w celu zmiany załącznika I przez dostosowanie lub uzupełnienie zawartych w nim wskaźników, jeżeli zostanie to uznane za konieczne, oraz w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i ewaluacji.

Artykuł 38

Roczne sprawozdanie z realizacji celów

1. Zgodnie z art. 36 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] nie później niż miesiąc przed corocznym spotkaniem w sprawie przeglądu każde państwo członkowskie przedkłada Komisji roczne sprawozdanie z realizacji celów. Pierwsze sprawozdanie przedkłada się w 2023 r., a ostatnie w 2029 r.
2. W sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 1, należy opisać postępy w realizacji programu oraz realizacji celów pośrednich i celów końcowych, o których mowa w art. 12 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów]. Ponadto należy w nim opisać wszelkie problemy, które mają wpływ na realizację programu, oraz środki, jakie w związku z nimi wprowadzono.
3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zostanie poddane analizie podczas corocznego spotkania w sprawie przeglądu, zgodnie z art. 36 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów].
4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu ustanowienia zasad dotyczących przedstawiania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 53 ust. 2.

TYTUŁ III: WSPARCIE OBJĘTE ZARZĄDZANIEM BEZPOŚREDNIM I POŚREDNIM

Artykuł 39

Zakres geograficzny

Na zasadzie odstępstwa od art. 2 wsparcie na podstawie niniejszego tytułu może być przydzielane również na operacje prowadzone poza terytorium Unii, z wyjątkiem pomocy technicznej.

ROZDZIAŁ I

Priorytet 1: wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza

Artykuł 40

Realizacja WPRyb

W ramach EFMR przydziela się wsparcie na realizację WPRyb poprzez:

- a) zapewnianie doradztwa naukowego i udostępnianie wiedzy w celu wspierania dobrych i efektywnych decyzji dotyczących zarządzania rybołówstwem w ramach WPRyb, w tym poprzez udział ekspertów w pracach organów naukowych;
- b) rozwój i wdrażanie unijnego systemu kontroli rybołówstwa, o którym mowa w art. 36 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, określonego szczegółowo w rozporządzeniu (WE) nr 1224/2009;
- c) działalność komitetów doradczych ustanowionych zgodnie z art. 43 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, których celem jest kształtowanie i wspieranie WPRyb;
- d) dobrowolne wkłady finansowe na rzecz działań organizacji międzynarodowych zajmujących się rybołówstwem, zgodnie z art. 29 i 30 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.

Artykuł 41

Wspieranie czystości i zdrowego stanu mórz i oceanów

1. W ramach EFMR przydziela się wsparcie na zapewnianie czystości i zdrowego stanu mórz i oceanów, w tym poprzez działania wspierające wdrażanie dyrektywy 2008/56/WE i działania zapewniające spójność z osiągnięciem dobrego stanu środowiska zgodnie z art. 2 ust. 5 lit. j) rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, oraz wsparcie na realizację europejskiej strategii na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym.

2. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, musi być zgodne z prawodawstwem unijnym w dziedzinie środowiska, zwłaszcza z celem dotyczącym osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska, zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 2008/56/WE.

ROZDZIAŁ II

Priorytet 2: wkład w bezpieczeństwo żywnościowe w Unii dzięki konkurencyjności i zrównoważoności w akwakulturze oraz na rynkach

Artykuł 42

Badania rynkowe

W ramach EFMR przydziela się wsparcie na opracowanie i upowszechnianie przez Komisję badań rynkowych dotyczących produktów rybołówstwa i akwakultury zgodnie z art. 42 rozporządzenia (UE) nr 1379/2013.

ROZDZIAŁ III

Priorytet 3: wkład w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz wsparcie dobrobytu społeczności nadbrzeżnych

Artykuł 43

Polityka morska i rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki

W ramach EFMR przydziela się wsparcie na realizację polityki morskiej poprzez:

- a) wspieranie zrównoważonej, niskoemisyjnej i odpornej na zmianę klimatu niebieskiej gospodarki;
- b) wspieranie zintegrowanego sprawowania rządów i zarządzania w zakresie polityki morskiej, w tym poprzez planowanie przestrzenne obszarów morskich, strategie na rzecz basenów morskich oraz morską współpracę regionalną;
- c) promowanie transferu i wykorzystywania wyników badań naukowych, innowacji i technologii w zrównoważonej niebieskiej gospodarce, w tym europejskiej sieci informacji i obserwacji środowiska morskiego (EMODnet);
- d) doskonalenie umiejętności związanych z morzem, szerzenie podstawowej wiedzy o morzach i oceanach oraz poprawę wymiany danych społeczno-ekonomicznych dotyczących zrównoważonej niebieskiej gospodarki;
- e) opracowanie serii projektów oraz innowacyjnych instrumentów finansowych.

ROZDZIAŁ IV

Priorytet 4: poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami oraz wkład w bezpieczeństwo oraz czystość

mórz i oceanów, ochronę na nich, a także zrównoważone zarządzanie nimi

Artykuł 44

Ochrona na morzu i nadzór morski

W ramach EFMR przydziela się wsparcie na rozwój ochrony na morzu i nadzoru morskiego, w tym poprzez wymianę danych, współpracę straży przybrzeżnych i agencji oraz zwalczanie przestępstw i nielegalnej działalności na morzu.

Artykuł 45

Międzynarodowe zarządzanie oceanami

W ramach EFMR przydziela się wsparcie na realizację polityki międzynarodowego zarządzania oceanami poprzez:

- a) dobrowolne wkłady finansowe na rzecz organizacji międzynarodowych aktywnie działających w dziedzinie zarządzania oceanami;
- b) dobrowolną współpracę i koordynację dotyczącą międzynarodowych for, organizacji, organów i instytucji w kontekście Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz innych odpowiednich umów, porozumień i partnerstw międzynarodowych;
- c) wdrażanie partnerstw na rzecz zarządzania oceanami zawartych między Unią a odpowiednimi podmiotami polityki morskiej;
- d) wdrażanie odpowiednich umów, porozumień i instrumentów międzynarodowych, których celem jest wspieranie lepszego zarządzania oceanami, a także rozwój działań, środków, narzędzi i wiedzy zapewniających bezpieczeństwo i czystość oceanów, ochronę na nich oraz zrównoważone zarządzanie nimi;
- e) wdrażanie odpowiednich międzynarodowych umów, środków i narzędzi dotyczących zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania;
- f) rozwój badań naukowych i danych dotyczących oceanów oraz współpracę międzynarodową w tym zakresie.

ROZDZIAŁ V

Zasady realizacji według metody zarządzania bezpośredniego i pośredniego

Artykuł 46

Formy finansowania unijnego

1. W ramach EFMR można zapewniać finansowanie w dowolnej z form określonych w rozporządzeniu (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii], w szczególności w formie zamówień zgodnie z tytułem VII tego rozporządzenia oraz dotacji zgodnie z tytułem VIII tego rozporządzenia. Można również zapewniać finansowanie w formie instrumentów finansowych w ramach działań łączonych, o których mowa w art. 47.
2. Ocenę wniosków o dotacje mogą prowadzić niezależni eksperci.

Artykuł 47

Działania łączone

Działania łączone w ramach EFMR realizowane są zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr [rozporządzenie w sprawie InvestEU] oraz tytułem X rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii].

Artykuł 48

Ocena

1. Oceny przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.
2. Ocena śródkresowa wsparcia na podstawie tytułu III przeprowadzana jest z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat wdrażania, jednak nie później niż w ciągu czterech lat od rozpoczęcia wdrażania wsparcia.
3. Po zakończeniu okresu wdrażania, lecz nie później niż cztery lata po jego upływie, Komisja sporządza końcowe sprawozdanie oceniające dotyczące wsparcia na podstawie tytułu III.
4. Komisja przekazuje wnioski z tych ocen, opatrzone własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

Artykuł 49

Audyty

Audyty dotyczące wykorzystania wkładu Unii przeprowadzane przez osoby lub podmioty, w tym przez osoby lub podmioty inne niż te, które zostały upoważnione przez instytucje lub

organy Unii, stanowią podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. 127 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii].

Artykuł 50

Informacja, komunikacja i promocja

1. Odbiorcy finansowania unijnego uznają pochodzenie i zapewniają eksponowanie finansowania unijnego (w szczególności podczas promowania działań i ich wyników) poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.
2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z EFMR, jego działaniami i wynikami. Zasoby finansowe przydzielone na EFMR przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z priorytetami, o których mowa w art. 4.

Artykuł 51

Kwalifikujące się podmioty

1. Oprócz kryteriów określonych w art. 197 rozporządzenia (UE) nr [rozporządzenie w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii] zastosowanie mają kryteria kwalifikowalności określone w ust. 2–3.
2. Następujące podmioty spełniają kryteria kwalifikowalności:
 - a) podmioty prawne z siedzibą w państwie członkowskim lub w państwie trzecim wymienionym w programie prac zgodnie z warunkami określonymi w ust. 3 i 4;
 - b) wszelkie podmioty prawne utworzone na mocy prawa unijnego lub wszelkie organizacje międzynarodowe.
3. Podmioty prawne z siedzibą w państwie trzecim mogą w drodze wyjątku kwalifikować się do uczestnictwa, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celów danego działania.
4. Podmioty prawne z siedzibą w państwie trzecim, które nie jest stowarzyszone z programem, powinny zasadniczo ponosić koszty swojego uczestnictwa.

TYTUŁ IV: PRZEPISY PROCEDURALNE

Artykuł 52

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 12, 17, 21, 33, 34, 36, 37 i 55, powierza się do dnia 31 grudnia 2027 r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 12, 17, 21, 33, 34, 36, 37 i 55, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 12, 17, 21, 33, 34, 36, 37 lub 55 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 53

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011³⁸.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

³⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

TYTUŁ V: PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 54

Uchylenie

1. Rozporządzenie (UE) nr 508/2014 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.
2. Odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 55

Przepisy przejściowe

1. Aby ułatwić przejście z systemu wsparcia ustanowionego rozporządzeniem (UE) nr 508/2014 na system ustanowiony niniejszym rozporządzeniem, Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 52 w celu określenia warunków, na jakich wsparcie zatwierdzone przez Komisję na podstawie rozporządzenia (UE) nr 508/2014 może być połączone ze wsparciem przydzielonym na podstawie niniejszego rozporządzenia.
2. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację danych działań, aż do ich zamknięcia, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 508/2014, które nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia.
3. Wnioski złożone na podstawie rozporządzenia (UE) nr 508/2014 zachowują ważność.

Artykuł 56

Wejście w życie i data rozpoczęcia stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

Ocena skutków finansowych regulacji

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

- 1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy
- 1.2. Obszary polityki, których dotyczy wnioski/inicjatywa
- 1.3. Charakter wniosku/inicjatywy
- 1.4. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy
- 1.5. Okres trwania wniosku/inicjatywy i jego wpływ finansowy
- 1.6. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
 - 3.2.1. *Synteza szacunkowego wpływu na wydatki*
 - 3.2.2. *Szacunkowy wpływ na środki administracyjne*
 - 3.2.3. *Udział osób trzecich w finansowaniu*
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb), polityka morska oraz międzynarodowe zarządzanie oceanami

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

X nowego działania

nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego³⁹

przedłużenia bieżącego działania

połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.4.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

Wsparcie w ramach EFMR powinno zapewniać, aby działalność połowowa była zrównoważona środowiskowo w perspektywie długoterminowej oraz zarządzana w sposób spójny z celami, które polegają na osiągnięciu korzyści ekonomicznych, społecznych i w dziedzinie zatrudnienia oraz na wkładzie w dostępność dostaw żywności. Wsparcie to powinno również sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi zrównoważonej niebieskiej gospodarki i przyczyniać się do wypełniania międzynarodowych zobowiązań Unii w dziedzinie zarządzania oceanami.

Ponadto, zgodnie z art. 42 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa pomoc finansowa Unii w ramach EFMR powinna być uzależniona od przestrzegania przepisów WPRyb. W związku z tym wnioski składane przez beneficjentów, którzy nie przestrzegają obowiązujących przepisów WPRyb, nie powinny być dopuszczane do rozpatrzenia. Ponadto Komisja powinna być uprawniona do podejmowania działań przeciwko państwom członkowskim, które nie przestrzegają przepisów WPRyb.

³⁹

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

- 1.4.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Przyczyny działania na poziomie europejskim (*ex ante*)

WPRyb podlega wyłącznej kompetencji Unii. Interwencja Unii jest zatem konieczna, ponieważ ta wspólna polityka nakłada obowiązki na państwa członkowskie. Wsparcie finansowe na pomoc w wypełnieniu tych obowiązków ma zasadnicze znaczenie dla realizacji unijnych celów polityki – zrównoważonej eksploatacji mórz i oceanów. Wsparcie potrzebne jest w takich obszarach, jak: dostosowanie zdolności połowowej flot rybackich, inwestycje w zdrowie i bezpieczeństwo na statkach, rozwój wiedzy naukowej i doradztwa naukowego w zakresie stanu stad ryb oraz poprawa kontroli i inspekcji na morzu oraz w portach.

Oczekiwana wygenerowana unijna wartość dodana (*ex post*)

Ogólny cel przyszłego wsparcia w polityce rybołówstwa i polityce morskiej polega na pomocy w realizacji celów WPRyb oraz na wsparciu rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki. W perspektywie krótko- i średnioterminowej wprowadzenie zasad zrównoważonego rybołówstwa może wywołać w społecznościach nadbrzeżnych niekorzystne skutki społeczne, którym należy przeciwdziałać. Ma to szczególne znaczenie dla społeczności nadbrzeżnych zależnych od rybołówstwa, zwłaszcza na obszarach, gdzie sektor rybołówstwa nadal boryka się z poważnymi problemami (np. w basenach Morza Śródziemnego i Morza Czarnego); działania na szczeblu Unii mogą tu wytworzyć rzeczywistą wartość dodaną, między innymi dlatego, że zarządzanie rybołówstwem podlega wyłącznej kompetencji Unii.

Państwa członkowskie nie mogą samodzielnie rozwiązywać problemów w odpowiedni sposób. Działanie na szczeblu Unii zapewnia pewne źródło stabilnych inwestycji, które wspierają wzrost. Wiele obiektów marikultury działa w ekosystemach morskich, których obszar wykracza poza granice jednego państwa, a planowanie przestrzenne obszarów morskich wymaga skoordynowanych działań w zakresie planowania na szczeblu Unii. Zasadnicze warunki skutecznej realizacji WPRyb stanowią kontrola i egzekwowanie, a także gromadzenie danych i doradztwo naukowe. Działania te – skoordynowane i współfinansowane na szczeblu Unii – zapewniają znaczne oszczędności i synergie pod względem kosztów i zgodności z przepisami w porównaniu z modelem, zgodnie z którym państwa członkowskie same by prowadziły te działania.

Polityka morska i rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki mają charakter międzysektorowy i transnarodowy. Przykładem tego jest opracowywanie strategii na rzecz basenów morskich, które dotyczą większej liczby państw członkowskich i ewentualnych krajów partnerskich, co zapewnia większą efektywność pod względem wykorzystywania środków finansowych, stosowania przepisów i zaangażowania organów/institucji, a także pozwala na ograniczanie fragmentaryzacji i powielania działań. Działanie na szczeblu Unii może przynieść wyraźne korzyści w porównaniu z działaniami prowadzonymi wyłącznie na szczeblu państwa członkowskiego lub na poziomie regionalnym. W ramach wiedzy o morzu kompiluje się dane i udostępnia je w całej Unii (wspólny mechanizm wymiany informacji stanowi tu wspólny europejski mechanizm nadzoru morskiego); z kolei

podział zadań straży przybrzeżnej (na szczeblu Unii lub w obrębie basenu morskiego) między agencjami i państwami członkowskimi zwiększa skuteczność i wydajność operacji na morzu.

Planowanie przestrzenne obszarów morskich stanowi metodę lepszej koordynacji wspólnej europejskiej przestrzeni morskiej i gwarantuje spójność między państwami (w Unii i poza nią). W sektorach niebieskiej gospodarki, takich jak sektor energii oceanicznej, koordynacja działań badawczych przyspiesza rozwój sektora, np. dzięki masie krytycznej inwestycji oraz rozwojowi rynku. Finansowanie na szczeblu Unii wspiera innowatorów, co umożliwi rozwój i rozkwit europejskiego sektora morskiego.

Zgodnie z międzynarodowym zobowiązaniem Unii do ochrony i zrównoważonej eksploatacji mórz i oceanów, w tym w kontekście celów agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, pozycja Unii pozwala jej wpływać na międzynarodowe zarządzanie oceanami na podstawie doświadczeń, jeśli chodzi o przyjmowanie zrównoważonych rozwiązań w tej dziedzinie. Świadczy o tym zwłaszcza unijna polityka środowiska (w szczególności dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej), zintegrowana polityka morska (w szczególności dyrektywa w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich), zreformowana wspólna polityka rybołówstwa, zwalczanie nielegalnych, nieuregulowanych i nieraportowanych połowów (tzw. połowów NNN) oraz polityka transportu morskiego, a także liczne partnerstwa dwustronne i umowy wielostronne, których Unia jest stroną.

Ponadto zasadnicze znaczenie dla realizacji celów strategii Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego mają CISE oraz współpraca między agencjami EFCA, EMSA i FRONTEX w formie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

We wszystkich wymienionych powyżej dziedzinach łączenie zasobów na szczeblu europejskim może przynieść wyniki, których nie zapewnią wydatki na poziomie krajowym.

1.4.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

W wyniku konsultacji z najważniejszymi zainteresowanymi stronami określono kwestie, co do których panuje powszechna zgoda:

- Prawie wszystkie zainteresowane strony zdecydowanie zaapelowały o ciągłość i stwierdziły, że w przyszłości w polityce morskiej i polityce rybołówstwa będzie potrzebny specjalny instrument finansowania, który pozwoli nadal realizować cele WPRyb i wykorzystywać możliwości zrównoważonej niebieskiej gospodarki.
- Państwa członkowskie zgodziły się, że cele funduszu po 2020 r. powinny polegać na wspieraniu zrównoważoności środowiskowej, gospodarczej i społecznej. Zainteresowane strony uznały, że jednym z priorytetów w kolejnym funduszu powinna być realizacja celów WPRyb.
- W wyniku konsultacji zainteresowane strony uznały, że jedną z największych wad EFMR na lata 2014–2020 jest zbyt wolne wykorzystywanie funduszu oraz opóźnienia w realizacji programów operacyjnych, co wynika głównie z późnego zatwierdzenia ram legislacyjnych. Ten fakt, w połączeniu ze zbyt nakazowym prawodawstwem unijnym, sztywną i nieelastyczną interpretacją przepisów oraz zbyt dużym naciskiem na kwalifikowalność zamiast na

realizację celów i celów końcowych, stanowi wyzwanie dla państw członkowskich. W związku z tym większość zainteresowanych stron zaapelowała o mniejszą złożoność prawa i prostsze ramy prawne.

- Wśród zainteresowanych stron odnotowano powszechną zgodę co do potrzeby uproszczenia na obydwu poziomach (unijnym i krajowym), jeśli chodzi o wdrażanie EFMR, tak aby zapewnić określony stopień stabilności. Wyrażono jednak rozbieżne opinie co do sposobu, w jaki należy osiągnąć właściwą równowagę między większym naciskiem na rezultaty a zmniejszeniem obciążenia administracyjnego dla beneficjentów i administracji, przy jednoczesnym zapewnieniu prawidłowości wydatków.
- Państwa członkowskie stwierdziły, że w wykazywaniu skuteczności funduszu zasadniczą rolę odgrywa system monitorowania i ewaluacji, ponieważ zapewnia informacje o związku przyczynowym w rozwoju sektora rybołówstwa i zrównoważonej niebieskiej gospodarki.
- Odnotowano polaryzację opinii, jeśli chodzi o wsparcie dla flot rybackich – za utrzymaniem środków na rzecz flot opowiedziało się prawie tyle samo zainteresowanych stron co przeciwko temu rozwiązaniu.
- Jeśli chodzi o sektor akwakultury, wszystkie zainteresowane strony zgodziły się, że należy wprowadzić więcej uproszczeń administracyjnych i prawnych, aby skrócić procedury wydawania pozwoleń, ale zarazem nie obniżyć wysokich unijnych standardów ochrony środowiska, ochrony konsumentów i zdrowia zwierząt. Z konsultacji wynika, że obciążenia administracyjne nadal stanowią przeszkodę dla rozwoju sektora, podobnie jak wymogi proceduralne (dotyczące zarówno wydawania pozwoleń, jak i dostępu do finansowania), które są zbyt złożone. Ponadto grupa 11 państw członkowskich zdecydowanie opowiedziało się za dalszym unijnym wsparciem na rzecz akwakultury w ramach kolejnego funduszu, zwłaszcza w przypadku akwakultury słodkowodnej.
- Jeśli chodzi o łódziewe rybołówstwo przybrzeżne i rybołówstwo w regionach najbardziej oddalonych, państwa członkowskie opowiedziały się za stosowaniem bardziej ukierunkowanego i indywidualnego wsparcia oraz za utrzymaniem wyższego poziomu dofinansowania i możliwości korzystniejszego traktowania dzięki płatnościom zaliczkowym. Zdaniem niektórych państw członkowskich, po 2020 r. należy zachować preferencyjne finansowanie dla łódziewego rybołówstwa przybrzeżnego, w tym dla rybołówstwa śródlądowego. Zainteresowane strony uznały także, że odzwierciedlenie specyfiki lokalnej i ułatwienie wymiany pokoleniowej w starzejącej się sile roboczej wymaga elastyczności.
- Wszystkie państwa członkowskie i zainteresowane strony uważają, że wsparcie na rzecz gromadzenia danych, kontroli rybołówstwa i egzekwowania przepisów oraz wsparcie dla organizacji producentów powinno nadal być częścią funduszu w ramach zarządzania dzielonego.
- Pewna liczba zainteresowanych stron uznała, że bardziej intensywne działania Unii w ramach EFMR w różnych obszarach polityki morskiej (szkolenia, planowanie przestrzenne obszarów morskich, bezpieczeństwo morskie i nadzór morski, finansowanie projektów innowacyjnych itp.) mogłyby zapewnić wartość dodaną dla Europy i regionów. Biorąc pod uwagę, że niebieska

gospodarka rozwija się w bardzo złożonych warunkach, należy zadbać o to, by poszczególne instrumenty się uzupełniały, i w ten sposób zapobiec powielaniu i rozdrobnieniu działań.

- Większość zainteresowanych stron doceniła ponadto ważną rolę, jaką w społecznościach nadbrzeżnych odgrywa rozwój lokalny kierowany przez społeczność, który pozwala wprowadzać lokalne rozwiązania lokalnych problemów, oraz uznała taki rozwój za cenną możliwość dla sektorów rybołówstwa i akwakultury, by wniosły wkład w kwestie związane z samorządem terytorialnym i zarządzaniem. Wiele zainteresowanych stron uważa, że rozwój lokalny kierowany przez społeczność powinien mieć większe znaczenie w rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki na szczeblu lokalnym.

1.4.4. Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia

Aby poprawić koordynację i ujednoczyć wdrażanie wsparcia z funduszy w ramach zarządzania dzielonego, Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy, którego głównym celem jest spójne uproszczenie realizacji polityki. To rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów (RWP) ma zastosowanie do części EFMR realizowanej według metody zarządzania dzielonego.

Fundusze mają uzupełniające się cele i są zarządzane w taki sam sposób. Z tego względu w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów określono szereg wspólnych celów ogólnych i zasad ogólnych, takich jak partnerstwo i wielopoziomowy system rządzenia. Rozporządzenie to zawiera ponadto wspólne elementy planowania strategicznego i programowania, w tym przepisy dotyczące umowy partnerstwa, która zostanie zawarta z każdym państwem członkowskim, jak również określa wspólne podejście do ukierunkowania funduszy na realizację celów. W związku z tym rozporządzenie obejmuje warunki podstawowe, przegląd wyników oraz mechanizmy monitorowania, sprawozdawczości i oceny. Ustanowiono również wspólne przepisy dotyczące zasad kwalifikowalności oraz określono szczególne zasady w odniesieniu do instrumentów finansowych, wykorzystywania funduszu InvestEU, rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność i zarządzania finansami. Takie same dla wszystkich funduszy są również niektóre zasady zarządzania i kontroli.

1.5. Okres trwania wniosku/inicjatywy i jego wpływ finansowy

Ograniczony czas trwania

- Okres trwania wniosku/inicjatywy: od 1.01.2021 r. do 31.12.2027 r.
- Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r.

Nieograniczony czas trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.6. Planowane tryby zarządzania⁴⁰

Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- przez agencje wykonawcze;

Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- organom prawa publicznego;
- podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

[...]

[...]

⁴⁰

Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR) – wraz z pozostałymi funduszami podlegającymi zarządzaniu dzielonemu – będzie funkcjonował we wspólnych ramach, jakie stanowi rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów (RWP).

Wykonywanie będzie odbywać się głównie według metody zarządzania dzielonego i bezpośredniego, a w wyjątkowych przypadkach – według metody zarządzania pośredniego przez organy Unii. RWP ma zastosowanie wyłącznie do elementu EFMR objętego zarządzaniem dzielonym.

I. ZARZĄDZANIE DZIELONE

Szczegółowe zasady monitorowania i sprawozdawczości określono w RWP.

Oprócz ram określonych w RWP EFMR będzie opierał się na wspólnym systemie monitorowania i ewaluacji (CMES), który wprowadzono w okresie programowania 2014–2020.

W przyszłym okresie programowania wspólne cele polityki zostaną określone w RWP, a priorytety i cele szczegółowe – na poziomie każdego funduszu. Te priorytety i cele będą realizowane dzięki programom. Uproszczona logika interwencji (oparta na aktualnym modelu i sprzyjająca zorientowaniu na wyniki) będzie składać się z trzech poziomów: poziomu funduszy (cele polityki wspólne dla wszystkich funduszy), poziomu obszaru polityki (polityka rybołówstwa i polityka morska) oraz poziomu operacji na szczeblu państw członkowskich. Cele na pierwszych dwóch poziomach zostaną określone z góry. Instytucja zarządzająca przyjmie cele końcowe dla wskaźników rezultatu związanych z celami ogólnymi i szczegółowymi.

Operacje będą zarządzane na poziomie państw członkowskich. Każda operacja będzie powiązana z obszarem wsparcia (wsparcie dla przedsiębiorstw, innowacje, środowisko itp.), dla którego ustali się określony wskaźnik rezultatu. Dzięki temu Komisja i państwa członkowskie będą mogły prowadzić sprawozdawczość na temat wielu pożądanых aspektów (wkład w cele ogólne Unii, priorytety EFMR, rodzaj operacji, wielkość budżetu operacji itd.).

Sprawozdawczość dotycząca celów będzie prowadzona w ramach istniejącej już platformy Infosys i będzie dotyczyć ograniczonej liczby wskaźników rezultatu, z których niektóre będą stanowić kluczowe wskaźniki realizacji celów. Państwa członkowskie będą przekazywać dane ilościowe (zwłaszcza dotyczące produktów i rezultatów) drogą elektroniczną sześć razy w roku (a nie jak obecnie – raz do roku w formie sprawozdania rocznego).

Każde państwo członkowskie będzie musiało przedstawić szczegółowe roczne sprawozdanie z realizacji celów dotyczące EFMR i zawierające informacje o realizacji celów pośrednich i celów końcowych.

II. ZARZĄDZANIE BEZPOŚREDNIE

W drodze aktów wykonawczych Komisja będzie przyjmować roczne programy prac dotyczące działań realizowanych według metody zarządzania bezpośredniego.

Oceny przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym. Ocena śródkresowa programu zostanie przeprowadzona z chwilą, gdy będą dostępne wystarczające informacje na temat realizacji programu.

Na koniec okresu realizacji zostanie sporządzone końcowe sprawozdanie oceniające dotyczące rezultatów oraz długofalowego wpływu EFMR w ramach zarządzania bezpośredniego.

III. ZARZĄDZANIE POŚREDNIE

Na zasadzie wyjątku EFMR może wносить wkład do Europejskiej Agencji Kontroli Rybołówstwa i Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego w formie dotacji, które umożliwią tym agencjom wdrażanie wsparcia w dziedzinie nadzoru morskiego i ochrony na morzu.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

TRYBY ZARZĄDZANIA

Podwójny tryb zarządzania – zarządzanie dzielone i (bez)pośrednie – pozwala na korzystanie ze zdobytego już doświadczenia, co jest w znacznym stopniu zgodne z oczekiwaniami zainteresowanych stron. Większość finansowania w przyszłości podlegałaby nadal zarządzaniu dzielonemu, stanowiąc część funduszy. Jako że celem jest wsparcie procesów adaptacyjnych w konkretnym sektorze, inwestowanie w przedsiębiorstwach i zachowanie zasobów naturalnych, finansowanie powinno w możliwie największym stopniu odpowiadać warunkom lokalnym i krajowym oraz powinno uzupełniać polityki i finansowanie krajowe. Wsparcie rozwoju polityki poprzez zarządzanie bezpośrednie stanowi skuteczne narzędzie realizacji wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb), jako wspólnej polityki unijnej, oraz wywiera natychmiastowy wpływ na sektory, których dotyczy, a ponadto ułatwia działania w ramach polityki morskiej oraz międzynarodowego zarządzania oceanami.

WARUNKI PŁATNOŚCI (zarządzanie dzielone)

Oczekuje się, że ważniejszą rolę będą odgrywać instrumenty finansowe (kredyty i gwarancje). Częstsze korzystanie z uproszczonych form kosztów (stawki ryczałtowe, płatności ryczałtowe i koszty jednostkowe) mogłoby pomóc w zmniejszeniu obciążenia administracyjnego w państwach członkowskich. Ponadto wsparcie finansowe nadal będzie mogło się opierać na faktycznie poniesionych kosztach i wydatkach poświadczonych przez państwa członkowskie (bez uszczerbku dla stosowania uproszczonych form kosztów). Jeśli chodzi o wsparcie na trwałe zaprzestanie działalności połowowej, wsparcie finansowe będzie uzależnione od spełnienia określonych warunków. W tym celu zostanie przyjęty akt delegowany ustanawiający warunki związane z wdrażaniem środków ochrony.

STRATEGIA KONTROLI

Jak przewidziano w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów, liczba kontroli i audytów zostanie wyraźnie ograniczona. Zmniejszy to obciążenie administracyjne dla organów zarządzających programem i dla jego beneficjentów. Przyczyni się do tego rozszerzenie zasady pojedynczego audytu, mniejsza liczba kontroli i szersze podejście proporcjonalne oparte na dobrze działającym systemie krajowym o minimalnej liczbie rozwiązań audytowych do celów uzyskania pewności.

– zarządzanie dzielone

Mechanizm kontroli

Dla każdego programu państwa członkowskie wyznaczają instytucję zarządzającą i instytucję audytową. W celu realizacji niektórych zadań, za które odpowiadają, mogą też określić instytucję pośredniczącą lub większą ich liczbę. Ponadto państwa członkowskie wyznaczają dział rachunkowości, który mogą powierzyć instytucji zarządzającej lub innemu organowi.

Instytucja zarządzająca będzie odpowiadać za nadzorowanie realizacji programu. Obejmuje to zwłaszcza wybór operacji, prowadzenie kontroli zarządczych, wspieranie prac komitetu monitorującego, nadzór nad instytucjami pośredniczącymi oraz rejestrację i przechowywanie odpowiednich danych w systemie elektronicznym.

Dział rachunkowości będzie odpowiadać za sporządzanie i przedkładanie Komisji wniosków o płatności, jak również za prowadzenie zestawienia wydatków i ewidencję wszystkich elementów zestawienia wydatków w systemie elektronicznym.

Instytucja audytowa będzie odpowiadać za prowadzenie audytów systemów i audytów operacji, aby w niezależny sposób zapewnić Komisję, że systemy zarządzania i kontroli działają skutecznie, a wydatki ujęte w zestawieniu wydatków przedłożonym Komisji są legalne i prawidłowe. W tym celu instytucja audytowa będzie musiała opracować strategię kontroli w oparciu o ocenę ryzyka, uwzględniając opis systemu zarządzania i kontroli. Ponadto sporządzi i przedłoży Komisji roczną opinię pokontrolną, dotyczącą kompletności, dokładności i prawdziwości przedłożonych zestawień wydatków, legalności i prawidłowości wydatków w nich zawartych oraz systemu zarządzania i kontroli, jak również powiązane roczne sprawozdanie z kontroli.

Wstrzymanie i zawieszenie płatności

Odpowiedzialny urzędnik zatwierdzający może wstrzymać bieg terminu płatności z tytułu wniosku o płatność okresową, jeżeli dowody wskazują na naruszenie przepisów WPRyb przez dane państwo członkowskie. W przypadku poważniejszych naruszeń obowiązków państwa członkowskiego płatność zostaje zawieszona do czasu, gdy odnośne państwo członkowskie wykaże, że podjęło odpowiednie działania zaradcze. W ekstremalnych przypadkach wkład Unii do programu może zostać anulowany.

Korekty finansowe

Chociaż za wykrywanie nieprawidłowości i odzyskiwanie środków oraz dokonywanie wszelkich korekt finansowych jest w pierwszym rzędzie odpowiedzialne państwo członkowskie, Komisja jest uprawniona do nakładania korekt. Musi uwzględniać przy tym charakter i wagę wszelkich nieprawidłowości oraz ocenić ich skutki finansowe.

Audyty prowadzone przez Komisję

W całym okresie realizacji dział ds. audytu *ex post* DG MARE przeprowadza audyty systemów obejmujące badania bezpośrednie w celu upewnienia się, że systemy te funkcjonują skutecznie, a także wymaga od państw członkowskich korekty jakichkolwiek stwierdzonych niedoskonałości systemowych i nieprawidłowych wydatków. Aby uzyskać pewność w tym zakresie, Komisja wykorzystuje wyniki

własnych audytów oraz wyniki uzyskane przez krajową instytucję audytową. Wyboru audytów dokonuje się na podstawie oceny ryzyka.

– zarządzanie bezpośrednie

Obecnie znaczna część EFMR, która podlega zarządzaniu bezpośredniemu, jest oddelegowana na rzecz Agencji Wykonawczej ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw. W następnym okresie programowania oddelegowane zostaną kolejne działania prowadzone według metody zarządzania bezpośredniego.

Aby zapewnić skuteczne ograniczenie ryzyka finansowego i dotyczącego zarządzania, programowanie obejmuje połączenie kontroli prewencyjnych, wykrywających i naprawczych, jak również procesy związane z planowaniem, weryfikacją, wykonaniem, monitorowaniem, zarządzaniem i sprawozdawczością. Wszystkie wydatki są weryfikowane przed zatwierdzeniem, aby zapewnić zgodność z obowiązującym prawodawstwem oraz sprawdzić kwalifikowalność wydatków objętych wnioskiem.

- (1) Służby operacyjne sprawdzają pod kątem kwalifikowalności i spójności wszystkie deklaracje wydatków względem decyzji w sprawie finansowania przyjętej przez Komisję oraz odpowiedniego programu.
- (2) Aby zapewnić kwalifikowalność wniosków o zwrot kosztów, przed zatwierdzeniem środków na zobowiązania lub płatności przeprowadza się kontrolę *ex ante* transakcji, na podstawie kontroli przekazanych danych oraz dowodu płatności.
- (3) Aby zapobiec nieprawidłowościom, Komisja przeprowadza wizyty monitorujące w formie kontroli na miejscu, aby sprawdzić realizację programów oraz by zweryfikować kwalifikowalność kosztów przed dokonaniem płatności.
- (4) Oprócz kontroli *ex ante* dotyczących transakcji finansowych prowadzi się również kontrolę *ex ante* dotyczącą 100 % dokumentów i procedur związanych z zamówieniami publicznymi i dotacjami.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Zarządzanie dzielone

Określono następujące główne rodzaje ryzyka dla wykonania budżetu według metody zarządzania dzielonego:

1) Negocjacje i ocena/zatwierdzenie wniosków w sprawie wydatkowania środków

Ryzyko: finansowane programy operacyjne (PO) niedostatecznie odzwierciedlają cele polityki lub priorytety

Kontrola w celu ograniczenia ryzyka: konsultacje wewnętrzne, hierarchiczne zatwierdzanie każdego PO, konsultacje pomiędzy służbami (angażujące wszystkie odpowiednie DG) oraz przyjęcie w drodze decyzji Komisji, jeśli tak przewiduje prawo Unii.

2) Realizacja operacji

Ryzyko: okresowe deklaracje wydatków przedkładane Komisji zawierają wydatki, które są nieprawidłowe lub niezgodne z unijnymi i/lub krajowymi zasadami kwalifikowalności i przepisami.

Kontrola w celu ograniczenia ryzyka: kontrole zarządcze: kontrole pierwszego szczebla prowadzone przez właściwe władze lub organy odpowiedzialne za program, roczne sprawozdanie finansowe sporządzone przez dział rachunkowości, opinia pokontrolna i sprawozdanie roczne organów audytowych.

3) Monitorowanie i nadzorowanie wykonania, w tym kontrole ex post

Ryzyko: kontrole zarządcze i późniejsze audyty/kontrole prowadzone przez państwa członkowskie nie doprowadziły do wykrycia i korekty niekwalifikowalnych kosztów lub błędów w obliczeniach; prace audytowe prowadzone przez organy audytowe nie są wystarczające, by uzyskać odpowiedni poziom pewności co do przedłożonych deklaracji; służby Komisji nie wprowadziły odpowiednich środków, by na podstawie otrzymanych informacji zabezpieczyć fundusze Unii.

Kontrola w celu ograniczenia ryzyka: kontrole deklaracji wydatków państw członkowskich prowadzone przez Komisję. Ocena dokonywana przez Komisję w zakresie systemów zarządzania i kontroli w państwach członkowskich, zwłaszcza prac przeprowadzonych i/lub zgłoszonych przez państwa członkowskie, wstrzymanie i zawieszenie płatności oraz korekty finansowe (dokonywane przez Komisję).

Zarządzanie bezpośrednie

Część EFMR zarządzana bezpośrednio będzie wdrażana głównie za pośrednictwem zamówień oraz dotacji. Główne zagrożenia stanowią:

1) Nieprawidłowe sformułowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia / zaproszeń do składania wniosków

Kontrola w celu ograniczenia ryzyka: odpowiednie środki nadzoru oraz włączenie dodatkowej kontroli *ex ante*.

2) Nie wybrano oferty najkorzystniejszej ekonomicznie / najlepszych wniosków

Kontrola w celu ograniczenia ryzyka: odpowiednie środki nadzoru oraz włączenie dodatkowej kontroli *ex ante*.

3) Działania nie przyczyniają się do realizacji celów EFMR

Kontrola w celu ograniczenia ryzyka: odpowiednie środki nadzoru oraz włączenie dodatkowej kontroli *ex ante*.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Zarządzanie dzielone

Kontrole prowadzone są zarówno na poziomie Komisji, jak i państw członkowskich. Kontrole te określono w RWP.

DG MARE określa koszty zasobów i nakładów potrzebnych do prowadzenia kontroli oraz w miarę możliwości szacuje korzyści z kontroli pod względem liczby błędów i nieprawidłowości, którym te kontrole mogą zapobiec lub które mogą wykryć i skorygować.

Koszty odnoszą się do rocznych kosztów ogólnych Komisji. Obejmują one prowadzoną przez Komisję ocenę systemów zarządzania i kontroli w państwach członkowskich (w tym audyty *ex post* Komisji), jak również koszty związane z pracownikami Komisji, którzy przeprowadzają kontrole na różnych etapach

projektowania, realizacji i monitorowania; poza tym koszty te obejmują prowadzone przez Komisję kontrole *ex ante* dotyczące okresowych deklaracji wydatków (obieg środków finansowych). W latach 2014–2020 obejmowało to kontrole Komisji w trakcie procesu wyznaczania (kontrole wyrywkowe dotyczące wyznaczania na poziomie krajowym).

Korzyści są związane częściowo z korektami, których dokonują państwa członkowskie na wniosek Komisji w wyniku jej audytu. W tym kontekście należy podkreślić, że korekty finansowe nie stanowią celu samego w sobie. Spadek liczby korekt na przestrzeni wielu lat nie wynikałby jedynie z jakości i/lub ilości kontroli, ale mogłyby również świadczyć o poprawie, jeśli chodzi o należyte zarządzanie finansami programu przez państwa członkowskie. Ponadto istnieje wiele niewymiernych korzyści, które wynikają z kontroli prowadzonych na różnych etapach (zwłaszcza procedury negocjacyjne programów, które mają zapewnić, że finansowane programy wnoszą wkład w realizację celów polityki, zarządzanie programami przez działy operacyjne w DG oraz odstrasżający efekt kontroli *ex post*). Na etapach wyboru, realizacji i monitorowania zapewnienie zgodności z obowiązującymi przepisami i procedurami gwarantuje, że operacje bazowe są legalne i prawidłowe.

Zarządzanie bezpośrednie

Przy ocenie kosztów i korzyści kontroli w przypadku zarządzania bezpośredniego występują podobne aspekty jak w przypadku zarządzania dzielonego.

Jeśli chodzi o wydatki według metody zarządzania bezpośredniego, korzyści są przeważnie niewymierne. Ponieważ nie jest dostępne ilościowe oszacowanie wartości błędów, którym zapobieżono i które wykryto, nie można ilościowo określić powiązanych korzyści oprócz kwot odzyskanych w wyniku przeprowadzonych kontroli.

Wniosek ogólny

Celem kontroli jest utrzymanie przewidywanego poziomu błędów poniżej 2 %.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

DG MARE, wraz z DG REGIO i DG EMPL, przyjęło i realizuje wspólną strategię zwalczania nadużyć finansowych (JAFS). Strategię sporządzono na podstawie metodyki opracowanej przez OLAF i w 2015 r. przyjęto ją na lata 2015–2020. Realizacja JAFS podlega dwa razy w roku monitorowaniu i sprawozdawczości dla kierownictwa.

Strategia obejmuje cały cykl zwalczania nadużyć finansowych: zapobieganie, wykrywanie, dochodzenia i środki naprawcze. Ma ona zwiększyć skuteczność aktualnych środków, których celem jest ochrona interesów finansowych Unii. Polega to na wspieraniu państw członkowskich w zwalczaniu nadużyć finansowych oraz rozwijaniu możliwości DG w zakresie postępowania w przypadku takich nadużyć, a także na ściślejszej współpracy z OLAF. Kontrole mające na celu zapobieganie nadużyciom finansowym i ich wykrywanie przypominają zasadniczo kontrole służące zapewnieniu legalności i prawidłowości transakcji.

Wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów od 2020 r. zawiera – tak jak w obecnym okresie programowania – wymóg, aby

państwa członkowskie zapewniły skuteczne i proporcjonalne środki oraz procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające określone rodzaje ryzyka.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Dział wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

Zarządzanie dzielone

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer 3 Zasoby naturalne i środowisko	Zrózn. / niezrózn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
3	08 04 YY Promowanie zrównoważonego i konkurencyjnego rybołówstwa i akwakultury, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju terytorialnego obszarów rybackich oraz wspieranie procesu wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa /EFMR/	Zrózn.	NIE	NIE	NIE	NIE

Zarządzanie bezpośrednie

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer 3 Zasoby naturalne i środowisko	Zrózn. / niezrózn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
3	08 01 YY Administracyjna pomoc techniczna	Środki niezróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
3	08 04 YY Wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza	Zrózn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	08 04 YY Wkład w bezpieczeństwo żywnościowe w Unii dzięki konkurencyjności i zrównoważoności w akwakulturze oraz na rynkach	Zrózn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	08 04 YY Wkład w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz wsparcie dobrobytu społeczności nadbrzeżnych	Zrózn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	08 04 YY Poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania	Zrózn.	NIE	NIE	NIE	NIE

	oceanami oraz wkład w bezpieczeństwo oraz czystość mórz i oceanów, ochronę na nich, a także zrównoważone zarządzanie nimi					
3	08 04 YY Działania komunikacyjne	Zrózn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	08 04 YY Operacyjna pomoc techniczna	Zrózn.	NIE	NIE	NIE	NIE

Wykaz pozycji budżetu w powyższej tabeli jest wstępny i nie przesądza o konkretnej nomenklaturze budżetowej, którą Komisja zaproponuje w ramach rocznej procedury budżetowej.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

[Niniejszą część należy uzupełnić przy użyciu [arkusza kalkulacyjnego dotyczącego danych budżetowych o charakterze administracyjnym](#) (drugi dokument w załączniku do niniejszej oceny skutków finansowych) i przesłać do CISNET w celu konsultacji między służbami.]

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych		Numer	3 Zasoby naturalne i środowisko								OGÓLEM
			2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	po 2027 r.	OGÓLEM
Środki operacyjne (w podziale na linie budżetowe wymienione w pkt 3.1) ⁴¹	Środki na zobowiązania	(1)	819,622	836,053	852,815	869,814	887,157	904,950	918,286		6 088,700
	Środki na płatności	(2)	2,956	58,546	87,366	296,509	472,539	552,388	960,586	³ 657,807	6 088,700
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na program ⁴²	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)	6,929	7,029	7,129	7,329	7,529	7,629	7,729		51,300
OGÓLEM środki przydzielone na program	Środki na zobowiązania	=1+3	826,551	843,082	859,944	877,143	894,686	912,579	926,015		6 140,000
	Środki na płatności	=2+3	9,885	65,575	94,495	303,838	480,068	560,017	968,315	³ 657,807	6 140,000

⁴¹ Część programu, którą będzie zarządzać bezpośrednio Komisja, można oddelegować na rzecz agencji wykonawczej, w zależności od wyników oceny kosztów i korzyści oraz powiązanych decyzji. Związane z tym środki administracyjne na realizację programu w Komisji i agencji wykonawczej zostaną odpowiednio dostosowane.

⁴² Administracyjna pomoc techniczna oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań Unii (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	po 2027 r.	OGÓLEM
Zasoby ludzkie		10,696	10,696	10,696	10,696	10,696	10,696	10,696		74,872
Pozostałe wydatki administracyjne		2,706	2,760	2,815	2,872	2,929	2,988	3,047		20,118
OGÓLEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	13,402	13,456	13,511	13,568	13,625	13,684	13,743		94,990

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	po 2027 r.	OGÓLEM
OGÓLEM środki z wszystkich DZIAŁÓW wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	839,953	856,538	873,455	890,711	908,311	926,263	939,758		6 234,990
	Środki na płatności	23,287	79,031	108,006	317,406	493,693	573,701	982,058	³ 657,807	6 234,990

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	OGÓLEM
-----	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	--------

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	10,696	10,696	10,696	10,696	10,696	10,696	10,696	74,872
Pozostałe wydatki administracyjne	2,706	2,760	2,815	2,872	2,929	2,988	3,047	20,118
Suma cząstkowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	13,402	13,456	13,511	13,568	13,625	13,684	13,743	94,990

poza DZIAŁEM 7⁴³ wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	2,250	2,285	2,321	2,358	2,395	2,434	2,474	16,516
Pozostałe wydatki administracyjne ⁴⁴	4,679	4,744	4,808	4,971	5,133	5,195	5,255	34,784
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych	6,929	7,029	7,129	7,329	7,529	7,629	7,729	51,300

OGÓLEM	20,331	20,485	20,640	20,896	21,154	21,312	21,472	146,290
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne środki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyirekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

⁴³ Administracyjna pomoc techniczna oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań Unii (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

⁴⁴ Obejmuje kwoty związane z realizacją zaległych działań w ramach EFMR na lata 2014–2020 realizowanych obecnie przez EASME.

3.2.2.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
XX 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	66	66	66	66	66	66	66
XX 01 01 02 (w delegaturach)							
XX 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)⁴⁵							
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)	17	17	17	17	17	17	17
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT i JED w delegaturach)							
XX 01 04 yy^{46*}	– w centrali	14	14	14	14	14	14
	– w delegaturach	9	9	9	9	9	9
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)							
Inne linie budżetowe (określić)							
OGÓLEM	106	106	106	106	106	106	106

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	
Personel zewnętrzny	

⁴⁵ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

⁴⁶ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.2.3. Udział osób trzecich w finansowaniu

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
 - Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - wpływ na zasoby własne
 - wpływ na dochody różne

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁴⁷					Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3				
Artykuł ...									

W przypadku wpływu na dochody różne „przeznaczone na określony cel” należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

[...]

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

[...]

⁴⁷ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.